The Greek Review of Social Research

Vol 33 (1978)

33-34

Δραστηριότητες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών

(ΕΚΚΕ) Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

doi: [10.12681/grsr.326](https://doi.org/10.12681/grsr.326)

Copyright © 1978, (ΕΚΚΕ) Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ). (1978). Δραστηριότητες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών. *The Greek Review of Social Research*, 33, 514–529. <https://doi.org/10.12681/grsr.326>

Δραστηριότητες του Έθνικού Κέντρου Κοινωνικών Έρευνών

Έργα του Έθνικού Κέντρου Κοινωνικών Έρευνών

ΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Υπεύθυνος της έρευνας: Π. Αβδελιδής

Επιστημονικοί συνεργάτες: Δ. Ψυχogiός, Μ. Ναούμης, Α. Μιχαλακοπούλου, Γ. Παπαπέτρου
Βοηθός: Ε. Νομικός

Η έρευνα με θέμα: «Το συνεταιριστικό πρόβλημα της χώρας» έχει σαν σκοπό να ερευνήσει και μελετήσει ολόκληρο το συνεταιριστικό κίνημα στη χώρα μας (άγροτικό και αστικό) από την πλευρά της οργάνωσης, της λειτουργίας και της δράσης του, από την πλευρά των δυσκολιών και των έμποδιων που αντιμετωπίζει στην εκπλήρωση του προορισμού του, και να υποδείξει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την ανάπτυξή του. Πρόκειται για ένα θέμα εξαιρετικής επικαιρότητας και σημασίας για τη χώρα μας, αλλά και θέμα δύσκολο για την έρευνά του λόγω της έκτασης και της ειδικεύσεώς του. Γι' αυτό, η έρευνά του χωρίστηκε σε δύο στάδια. Το πρώτο θα κάλυπτε τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, που θα ολοκληρώνονταν ως τα τέλη του 1978, και το δεύτερο που θα ακολουθούσε μετά την ολοκλήρωση του πρώτου, τους αστικούς συνεταιρισμούς.

Οι γενικοί στόχοι της έρευνας για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς είναι: α) η οργάνωση και η λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών, β) η οικονομική δράση τους, γ) ο συνεταιρισμός σαν κοινωνικός θεσμός στο χωριό, δ) άλλες δραστηριότητες τους.

Ειδικότερα η έρευνα θα έπρεπε να δώσει απάντηση: 1) αν ο αγροτικός συνεταιρισμός στη χώρα μας δρά μέσα στα πλαίσια του γενικότερου σκοπού των συνεταιρισμών, 2) αν εκπληρώνει το σκοπό του, 3) ποιά η συγκεκριμένη δράση του, 4) αν η δράση αυτή μέσα στις συγκεκριμένες συνθήκες είναι ικανοποιητική, 5) ποιες οι δυσκολίες και τα έμποδια που συναντούν οι συνεταιρισμοί στη εκπλήρωση των σκοπών τους, 6) ποιοι είναι οι τομείς στους οποίους θα μπορούσαν οι συνεταιρισμοί να δράσουν βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, 7) πώς βλέπουν οι ίδιοι οι αγρότες (συνεταιρισμένοι και μεμονωμένοι) τον συνεταιρισμό, 8) ποιά μέτρα πρέπει, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, να ληφθούν για να μπορέσουν οι συνεταιρισμοί να εκπληρώσουν τον προορισμό τους.

Για την εκπλήρωση αυτών των στόχων της έρευνας θα έπρεπε να καλυφθεί ολόκληρη η μεταπολεμική περίοδος, που χωρίστηκε σε τέσσερις περιόδους: η πρώτη 1950-1960, η δεύτερη 1961-1966, η τρίτη 1967-74 και η τετάρτη 1975 κι ύστερα μέχρι το πέρας της έρευνας. Χωρίστηκαν έτσι οι περίοδοι για να ερευνηθεί η εξέλιξη και η δράση του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος μέσα σε διαφορετικές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες. Η πρώτη περίοδος χαρακτηρίζεται από μία προσπάθεια οικονομικής ανόρθωσης ύστερα από τις συνέπειες της κατοχής και του

εμφυλίου πολέμου. Η δεύτερη από μία σχετική οικονομική, κοινωνική και πολιτική σταθερότητα. Η τρίτη περίοδος αντιστοιχεί χρονικά στη στρατιωτική δικτατορία, που σάρωσε τις συνεταιριστικές και δημοκρατικές ελευθερίες και άναγκασε την πορεία της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Και η τετάρτη περίοδος αρχίζει με την πτώση της δικτατορίας και την αποκατάσταση των συνεταιριστικών και δημοκρατικών ελευθεριών στη χώρα, στις καινούργιες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες. Ο χωρισμός στις τέσσερις αυτές περιόδους έγινε για να ερευνηθούν οι αιτίες της προόδου ή της καθυστέρησης του συνεταιριστικού κινήματος σε κάθε μία από αυτές, ώστε να γίνει έφικτη η πρόταση συγκεκριμένων μέτρων για το ξεπέρασμα των δυσκολιών και των έμποδιων που μπεινουν στην εκπλήρωση του προορισμού του. Ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε για όλες τις περιόδους και ιδιαίτερα για την πρώτη από έλλειψη πλήρων και συγκεκριμένων στατιστικών στοιχείων.

Τα βασικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την πραγματοποίηση της έρευνας είναι: 1) η συλλογή των αναγκαίων στατιστικών στοιχείων, 2) η επιτόπια έρευνα.

Η συλλογή των στατιστικών στοιχείων έγινε κυρίως από την ΑΤΕ, η οποία τηρεί ένα ολόκληρο σύστημα ενημέρωσης του συνεταιριστικού κινήματος σε έθνική και περιφερειακή (κατά ύποκαταστήματα) κλίμακα. Παρά το γεγονός όμως, όρισμένα στοιχεία, που ήταν αναγκαία για την έρευνα, δεν έγινε κατορθωτό να βρεθούν στην ΑΤΕ. Ελάχιστα συμπληρωματικά στοιχεία ανλήθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και την ΕΣΥΕ. Τέλος, δσημαντα στοιχεία πάρθηκαν από τις κεντρικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, γιατί καμμία δεν έχει οργανώσει μία στοιχειώδη στατιστική υπηρεσία.

Η επιτόπια έρευνα αποτέλεσε το σοβαρότερο μέσο για την πραγματοποίηση των σκοπών της έρευνας. Αν η συλλογή, η μελέτη και η σύγκριση των στατιστικών στοιχείων έδωσαν τη δυνατότητα να διαπιστωθεί βασικά η εξέλιξη του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος και ο βαθμός της προόδου ή της καθυστέρησης του, η επιτόπια έρευνα έδωσε τη δυνατότητα να διαπιστωθεί η πραγματική του κατάσταση και να εξαχθούν συμπεράσματα για την οργάνωση και τη λειτουργία των συνεταιρισμών, για την οικονομικο-κοινωνική σύνθεση των μελών τους και των διοικήσεών τους, για το έπιπεδο της συνεταιριστικής μόρφωσης και συνειδήσεως των μελών τους, για τις δραστηριότητες των συνεταιρισμών κατά περιφέρειες και τις δυσκολίες και τα έμποδια που αυτές συναντούν, για τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνεταιρισμοί στη βάση, για τις απόψεις των διαφόρων συνεταιριστικών παραγόντων πάνω σε βασικά θέματα του συνεταιριστικού κινήματος κτλ.

Το βασικό κίνημα της επιτόπιας έρευνας ήταν τα Έρωτηματολόγια, που απευθύνονταν προς όλους τους παράγοντες που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τους συνεταιρισμούς (συνεταιρισμέ-

νους και μη άγρότες, διοικήσεις των πρωτοβάθμιων, δευτεροβάθμιων και κεντρικών συνεταιριστικών οργανώσεων, συνεταιριστικούς ύπαλλλους, συνεταιριστές των επαρχιών και του Κέντρου, διευθυντές Γεωργίας των Νομών, επιθεωρητές και έποπτες συνεταιρισμών της ΑΤΕ και διοικήσεις των Έμποροβιομηχανικών Έπιμελητηρίων, των Έμπορικών και Έπαγγελματικών Συλλόγων και συμπληρώνονταν από τους συντελεστές και τα μέλη της Έρευνητικής Όμάδας. Ένας όρισμένος αριθμός έρωτηματολογίων, που άπευθύνονταν προς τις Ένώσεις, τους διευθυντές Γεωργίας, τους Έπιθεωρητές της ΑΤΕ και τα Έμποροβιομηχανικά Έπιμελητήρια, συμπληρώθηκαν από τους ίδιους με άλληλογράφια.

Η Έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 14 νομούς της Χώρας και συμπληρώθηκαν 2.817 έρωτηματολόγια, από τα όποια: 1.524 μελών συνεταιρισμών, 640 μεμονωμένων άγροτων, 184 Δ.Σ. πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών, 60 Δ.Σ. Ένώσεων, 205 συνεταιριστικών ύπαλλήλων, 3 Κ.Σ.Ο, 25 συνεταιριστών, 43 διευθυντών Γεωργίας, 27 Έπιθεωρητών ΑΤΕ, 61 έποπτων ΑΤΕ και 45 Έμποροβιομηχανικών Έπιμελητηρίων, Έμπορικών και Έπαγγελματικών Συλλόγων.

Τα στάδια που διάνυσε η έρευνα είναι τα έξης:

Πρώτο: Σύσταση του σχεδίου προγράμματος της έρευνας και των πινάκων γιά τη συλλογή των στατιστικών στοιχείων (Σεπτέμβρης-Δεκέμβρης 1975).

Δεύτερο: Συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων από ΑΤΕ (Οκτώβρης 1975-Ιούλης 1976).

Τρίτο: Σύσταση των έρωτηματολογίων της έπιτόπιας έρευνας (Δεκέμβρης 1975-Ιούλης 1976).

Τέτατο: Δοκιμαστική έπιτόπια έρευνα στο Νομό Τρικάλων (Μάης 1976).

Πέμπτο: Άνασύνταξη και προσαρμογή των έρωτηματολογίων (Μάης-Ιούλης 1976).

Έκτο: Πραγματοποίηση της έπιτόπιας έρευνας σε 14 νομούς (Νοέμβρης-Δεκέμβρης 1976 και Γενάρης 1977).

Έβδομο: Κωδικοποίηση και κωδικογράφηση των άπαντήσεων των έρωτηματολογίων και έλεγχος. Μηχανογραφική έπεξεργασία των δεδομένων. Σύσταση του σχεδίου της μελέτης (Φεβράρης 1977-Μάρτης 1978).

Όγδοο: Έπεξεργασία των στοιχείων και των άποτελεσμάτων και σύσταση της μελέτης (Απρίλης-Δεκέμβρης 1978).

Η συνταχθείσα μελέτη άποτελείται από τα έξης πέντε μέρη:

- 1) Σκοπός και μεθοδολογία της έρευνας (Πρόλογος-Εισαγωγή-Μεθοδολογία)
- 2) Οργάνωση, διάρθρωση, λειτουργία και οικονομική δράση των άγροτικών συνεταιρισμών (6 κεφάλαια)
- 3) Τα άποτελέσματα της έπιτόπιας έρευνας (27 κεφάλαια)
- 4) Συμπεράσματα και προτάσεις (2 κεφάλαια)
- 5) Παράρτημα (Έρωτηματολόγια, πίνακες, σχήματα κτλ.)

ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ: 1960-78

Υπεύθυνος της έρευνας: Άννα Άμμρά

Έπιστημονικοί συνεργάτες πρώτης φάσης: Γ. Σερελέα, Ό. Πασσά-Γαρίκη, Ε. Διамάντη-Κιντή, Σ. Παπαδοπούλου-Άρόσου, Ν. Αβέρωφ-Τσιτσα

Δεύτερης και τρίτης φάσης: Α. Μαράτου, Π. Α. Σινόπουλος

Βοηθός: Χρ. Νουνανάκης

Η Έρευνα αυτή άφορά τους έπιστήμονες που έπέστρεψαν τόσο από Δυτικές όσο και από Άνατολικές χώρες την περίοδο 1960-78, μετά από σπουδές ή έργα στο εξωτερικό. Βασικός στόχος της έρευνας είναι να προσδιορίσει:

α) Τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των έπαναπατρισθέντων έπιστημόνων.

β) Τους λόγους άναχωρήσέως τους από την Έλλάδα.

γ) Τις έμπειρίες των έπιστημόνων στο εξωτερικό, καθώς και τα προβλήματα που άντιμετώπισαν εκεί.

δ) Τα κίνητρα έπιστροφής.

ε) Τις έμπειρίες μετά την έπιστροφή τους στην Έλλάδα και τα προβλήματα έντάξέως τους στον έλληνικό έπιστημονικο-έπαγγελματικό χώρο.

στ) Τις προοπτικές μόνιμης παραμονής ή έπαναποδημίας στο μέλλον.

Η Έρευνα «Έπαναπατρισμός Έλλήνων Έπιστημόνων: 1960-78» έχει τρεις φάσεις:

1. Η πρώτη φάση, που ήδη έχει περατωθεί, άφορά τους έπιστήμονες κάθε κλάδου πλην Ιατρικής, Όδοντιατρικής, Νοσοκόμων και Μαιών, που έπέστρεψαν στην Έλλάδα την περίοδο 1960-71 μετά από σπουδές ή και έργα στα ακόλουθες έπτά χώρες της Δύσης: ΗΠΑ, Καναδά, Μεγ. Βρετανία, Δυτική Γερμανία, Γαλλία, Αυστρία και Ιταλία. Το τμήμα αυτό της έρευνας άποτελεί μέρος μιάς διεθνούς έρευνας με θέμα «Μετανάστευση και Έπαναπατρισμός Έπιστημόνων» που άφορούσε: α) Φοιτητές άναπτυσσόμενων χωρών που σπούδάζαν σε άνεπτυγμένες χώρες του Δυτικού Κόσμου, β) έπιστήμονες άναπτυσσόμενων χωρών που, μετά το τέλος των σπουδών τους, παρέμειναν σε κάποια άνεπτυγμένη χώρα, γ) έπιστήμονες άναπτυσσόμενων χωρών που γύρισαν στον τόπο τους να έργαστούν, μετά από σπουδές ή και έργα στα κάποια άνεπτυγμένη χώρα.

Την έρευνα αυτή πραγματοποιήσε το UNITAR (Ίνστιτούτο Έκπαίδευσέως και Έρευνών του ΟΗΕ) με προγραμματισμό και συντονισμό από το Γραφείο Έφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας του Πανεπιστημίου Columbia της πόλης της Νέας Υόρκης και σε συνεργασία με έρευνητικά κέντρα των χωρών που πήραν μέρος στην προσπάθεια αυτή. Άνάμεσα σ' αυτά τα έρευνητικά κέντρα ήταν και το ΕΚΚΕ.

Με βάση τα άποτελέσματα της έρευνας του UNITAR γράφθηκαν διάφορες έκθέσεις, άρθρα και βιβλία, όσως ή έκθεση γιά τους έπαναπατρισθέντες Έλληνες έπιστήμονες της περιόδου 1960-71, που γράφτηκε στα έλληνικά και τα άγγλικά.

2. Η δεύτερη φάση της έρευνας «Έπαναπατρισμός Έλλήνων Έπιστημόνων: 1960-78» άποτελεί συνέχεια της πρώτης φάσης και άποβλέπει στην κάλυψη της περιόδου 1971-78.

3. Η τρίτη φάση της παραπάνω έρευνας άφορά τους έπιστήμονες που ήρθαν στην Έλλάδα την περίοδο 1960-78 μετά από σπουδές ή και έργα στα άνατολικές χώρες, όπως τη Σοβιετική Ένωση, την Πολωνία, την Ούγγαρία, τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία, κτλ. Το τμήμα αυτό της έρευνας περιλαμβάνει και τους ιατρικούς κλάδους.

Στη δεύτερη και τρίτη φάση της έρευνας «Έπαναπατρισμός Έλλήνων Έπιστημόνων: 1960-78», που γίνεται με πρωτοβουλία του ΕΚΚΕ, ακολουθείται ή μεθοδολογία της πρώτης φάσης.

Γιά τον καθορισμό των πληθυσμών της δεύτερης και τρίτης φάσης της έρευνας έχουν συλλεγεί άνω των 10.000 όνόματα έπαναπατρισθέντων έπιστημόνων. Ό κατάλογος αυτός είναι άποτέλεσμα της συνεργασίας του ΕΚΚΕ με 900 περίπου φορείς, όπως Υπουργεία, Νομαρχίες, Σύλλογοι έπιστημόνων και άποφοίτων, κτλ.

Η δεύτερη και τρίτη φάση βρίσκονται σήμερα στο στάδιο της άποστολής του έρωτηματολογίου σε δείγμα των πληθυσμών. Προβλέπεται ότι ή έρευνα θά περατωθεί το Δεκέμβριο του 1979.

Η ΕΚΔΟΓΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Υπεύθυνοι της έρευνας: Χ.Ν. Γεωργαντίδης

ΗΛ. Νικολακόπουλος

Έπιστημ. συνεργάτης: Β. Στέκα-Παπαδάκη

Σκοπός της έρευνας είναι ή μελέτη των άποτελεσμάτων των βουλευτικών έκλογών της μεταπολεμικής περιόδου, με προοπτική

νά ἐπιστημανθοῦν οἱ σταθερότητες καὶ οἱ ἀλλαγές τῶν ἐπιλογῶν τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος καὶ νά ἐπιχειρηθεῖ μία πρώτη προσέγγιση τῶν παραγόντων ποὺ προσδιορίζουν τὴ συμπεριφορὰ τῶν ἐκλογέων.

1. Ἡ ἔλλειψη προγενέστερων ἐργασιῶν σχετικῆς μὲ τὰ θέματα αὐτὰ δόθηκεν στὴν ἐπιλογὴ τριῶν βασικῶν ἀντικειμένων μελέτης, ἡ διερεύνηση τῶν ὁποίων, ἐκτός ἀπὸ τὸ καθαυτό ἑνδιαφέρον ποὺ παρουσιάζουν, μορεῖ νὰ προσφέρει τὴν ἀπαραίτητη ὑποδομὴ γιὰ τὴ διατύπωση συγκεκριμένων ὑποθέσεων ἐργασίας. Τὰ δύο πρῶτα (1.1 καὶ 1.2) ἐντάσσονται ἄμεσα στὴν κοινωνιολογία καὶ στὴ γεωγραφία τῶν ἐκλογῶν, καὶ ἡ μεθοδολογία ποὺ ἀκολουθήθηκε γι' αὐτὰ καθορίζεται ἀπὸ τὶς ἀντίστοιχες μελέτες ποὺ ὑπάρχουν γιὰ ἄλλες χώρες, μὲ ἰδιαίτερη ἐμφαση στὴν τεχνικὴ τῆς «ἐσωτερικῆς» ἀνάλυσης τῶν ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων, τεχνικὴ ποὺ ἐπιβάλλεται, ἐκτός τῶν ἄλλων, καὶ ἀπὸ ἀντικειμενικές ἑλλείψεις, οἱ ὁποῖες δυσχεραίνουν τὸν ἄμεσο συσχετισμὸ τῶν ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων μὲ τὰ κοινωνικὰ, οἰκονομικὰ καὶ πολιτισμικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἐκλογέων καὶ τῶν ἐνοτήτων ἀνάλυσης. Τὸ τρίτο (1.3) εἶναι μία πρώτη ἔρευνα τοῦ πολιτικοῦ προσωπικοῦ, ὁδηγῶν τῶν ὑποψηφίων καὶ τῶν βουλευτῶν κάθε ἐκλογῆς τῆς ἴδιας περιόδου, καὶ εἶναι συμπληρωματικὸ τῶν δύο προηγουμένων.

1.1. Ἀτλάντας τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ δημοψηφισμάτων (1936-1977)

Ἡ ἄτλάντα θὰ περιλαμβάνει, γιὰ κάθε μία ἀπὸ τὶς 12 ἐκλογές καὶ τὰ δύο δημοψηφίσματα τῆς περιόδου αὐτῆς, χάρτες καὶ διαγράμματα τῆς ἐκλογικῆς δύναμης τῶν κυριότερων κομμάτων καὶ τῶν βασικῶν πολιτικῶν τάσεων καθὼς καὶ ἑνα σημείωμα σχετικὰ μὲ τὸ πολιτικὸ πλαίσιο τῆς συγκεκριμένης ἐκλογικῆς ἀναμέτρησης, τὰ κόμματα ποὺ συμμετείχαν, τὶς μεταβολές στὸ σύστημα τῶν κομμάτων καὶ τὴν ἀνάλυση τῶν ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων σὲ ἐπίπεδο ἐκλογικῆς περιφέρειας, ἐπαρχίας (γιὰ τὸν ἀγροτικὸ πληθυσμὸ) καὶ πόλης (γιὰ τὸν ἀστικὸ πληθυσμὸ).

1.2. Ἀνάλυση καὶ σύγκριση τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν τοῦ 1974 καὶ τοῦ 1977 καὶ τοῦ δημοψηφίσματος τοῦ 1974 στὴν περιφέρεια πρωτεύουσας

Ἡ ἔρευνα ἔχει σάν σκοπὸ τὴν στατιστικὴ ἀνάλυση καὶ σύγκριση τῶν ἀποτελεσμάτων σὲ ἐπίπεδο δήμου καὶ σὲ ἐπίπεδο ἐνορίας μὲ ἀναφορές καὶ σὲ προηγούμενες ἐκλογές.

Πιὸ ἐιδικά, ἡ ἔρευνα ἐπιχειρεῖ μίαν πρώτη, στατιστικὴ ἐκτίμηση τῆς ψήφου τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, ἐνὸς παράλληλα γίνεσθαι μίαν προσπάθεια ἐκτίμησης τῶν δυνατοτήτων καὶ τῶν δυσχερειῶν γιὰ μίαν κοινωνιολογία ἢ γεωγραφία τῶν ἐκλογῶν.

1.3. Τὸ πολιτικὸ προσωπικὸ στὴν Ἑλλάδα, 1936-1977

Τὸ περιεχόμενο τῆς ἔρευνας αὐτῆς εἶναι ἡ μελέτῃ τοῦ πολιτικοῦ προσωπικοῦ, ὁδηγῶν τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν σημαντικότερων ὑποψηφίων τῆς περιόδου 1936-1977, μέσα ἀπὸ δύο ὁπτικές γωνίες: ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ προέλευση τῶν ὑποψηφίων βουλευτῶν καὶ οἱ μηχανισμοὶ ἀνάδειξής τους ὡς ὑποψηφίων καὶ ἐπανεκλογῆς τους.

2. Στὰ πλαίσια τοῦ γενικότερου ἀντικειμένου τῆς ἔρευνας, ἐκτός ἀπὸ τὶς τρεῖς προηγούμενες ἐρευνητικές μελέτες, ἡ ομάδα ἀσχολήθηκε ἐπίσης μὲ τὴ μελέτῃ τῶν ἐξῆς ἐιδικότερων θεμάτων:

2.1. Ἐπιτόπια ἔρευνα στὴ Βεργίνα

Ἀντικείμενος τῆς εἰς αὐτὴν διερεύνησης τῶν θεμάτων ποὺ σχετίζονται μὲ τὸν οἰκονομικὸ ἐκσυγχρονισμὸ, τὸν κοινωνικὸ μετασχηματισμὸ καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῶν πολιτικῶν σχέσεων στὶς ἀγροτικές περιοχές. Στὴν ἔρευνα αὐτῇ, ποὺ πραγματοποιήθηκε τὸ φθινόπωρο τοῦ 1977 σὲ συνεργασία μὲ τὸ CNRS (Παρίσι) καὶ μὲ βάση ἑνα σχέδιο ποὺ πρότεινε ὁ Στ. Δαμιανόπουλος, πῆρε μέρος ὁ Ἡλ. Νικολακόπουλος καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ Δμ. Ψυχγιός. Ἐνα μέρος ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας αὐτῆς καθὼς καὶ ἡ γενι-

κότερη προβληματικὴ τῆς δημοσιεύεται σ' αὐτὸ τὸ τεύχος τῆς Ἐπιθεώρησης Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν.

2.2. Μελέτῃ τῶν μετατοπίσεων τῶν ψήφων μεταξὺ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν τοῦ 1977 καὶ τοῦ 1974

Τὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὸ πρῶτο στάδιο τῆς σχετικῆς μελέτης παρουσιάστηκαν ἀπὸ τοὺς Χ. Γεωργαντίδη καὶ Ἡλ. Νικολακόπουλο στὸ διήμερο πολιτικῆς ἐπιστήμης ποὺ ὁργάνωσε τὸ Μάρτιο τοῦ 1978 ἡ Ἑταιρία Πολιτικῆς Ἐπιστήμης, καὶ δημοσιεύθηκαν στὸ περιοδικὸ *Σύγχρονα Θέματα* (τευχ. 1, Μάιος 1978). Ἡ σύνταξιν ἐνὸς ἀναλυτικότερου καὶ ἐκτενέστερου κειμένου θὰ πραγματοποιηθεῖ, ὅταν θὰ ἔχει προχωρήσει ἡ ἐπεξεργασία τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1977.

2.3. Ἐπιτόπια ἔρευνα στὴ Λάρισα

Ἀντικείμενὸς τῆς εἰς αὐτὴν ἐντοπισμὸς τῶν προσδιοριστικῶν παραγόντων τῆς ἐκλογικῆς συμπεριφορᾶς στὶς ἀστικές περιοχές. Ἡ ἔρευνα αὐτὴ ἔχει συνδυαστεῖ μὲ τὴν ἔρευνα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀστικοῦ κέντρου, ποὺ διευθετῶν ὁ Γ. Τσουγιόπουλος, καὶ βρίσκεται στὸ πρῶτο στάδιο τοῦ σχεδιασμὸ τῆς ἐπιτόπιας ἔρευνας καὶ τοῦ συσχετισμοῦ τῶν ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουν συλλεγῆ ἀπὸ τὴν ἔρευνα τοῦ ἀστικοῦ κέντρου.

2.4. Ἡ ἐκλογικὴ δύναμις τοῦ ΚΚΕ στὴν περίοδο 1926-1936

Στατιστικὴ ἀνάλυση καὶ παρατηρήσεις σχετικὰ μὲ τὴ γεωγραφικὴ κατανομὴ τῆς. Στόχοι τῆς μελέτης εἶναι: α) ἡ «στατιστικὴ ἀποκατάσταση» τῆς ἐκλογικῆς δύναμης τοῦ ΚΚΕ γιὰ τὶς ἐκλογές τοῦ 1928, τοῦ 1933 καὶ τοῦ 1935 καὶ β) ἡ γεωγραφικὴ κατανομὴ τῆς σὲ ἐπίπεδο ἐκλογικῶν περιφερειῶν, πόλεων καὶ κοινοτήτων.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ: ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ

Υπεύθυνος τῆς ἔρευνας: Γρηγόρης Γκιζέλης
Ἐπιστημονικοὶ συνεργάτες: Ἡλιάννα Ἀντωνακοπούλου, Ὀλυμπία Γαρδικίη-Πασσά, Εἰσα Καλπουρτζή (ἀποχώρησε ἀπὸ τὴν ἔρευνα αὐτὴ ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1978), Γιάννης Μυριζάκης, Χρυσούλα Λασκαράτου καὶ Ἀφροδίτη Τεπερόγλου. Τῇ γενικῇ εὐθύνῃ ἔχει ὁ καθηγητὴς Βασίλης Φιλίας, ποὺ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς τέσσερις συνδιευθυντές αὐτῆς τῆς διακρατικῆς ἔρευνας ποὺ διεξάγεται ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ τὸ συντονισμὸ τοῦ European Coordination Center for Social Science Documentation (Vienna Center). Στὴν ἀρχὴ δῆλωσαν συμμετοχὴ στὴν ἔρευνα 14 χώρες ἀπὸ τὴ Δυτικὴ καὶ Ἀνατολικὴ Εὐρώπη.

Σκοποὶ τῆς ἔρευνας

Οἱ βασικοὶ σκοποὶ τῆς ἔρευνας, ὅπως στὴν ἀρχὴ διατυπώθηκαν ἀπὸ τὸν ἐμπνευστὴ καὶ ἐισηγητὴ τῆς Ρῶσο ἐθνολογικοῦ κοινωνιολόγου J. V. Arutunjan, εἶναι οἱ ἑξῆς:

- I. Ἡ ἐξάρτηση τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τοπικοῦ (ἐθνικοῦ) πολιτισμικοῦ συστήματος ἀπὸ τὸ βαθμὸ τῆς ἀστικοποίησης καὶ ἐκβιομηχάνιστος τῆς χώρας.
- II. Οἱ «κανονικοῦντες» τῆς ἀλλαγῆς τῆς ὑποδομῆς τοῦ τοπικοῦ (ἐθνικοῦ) πολιτισμικοῦ συστήματος, ἢ ἀλλοιοποιήσιμος ἀνάμεσα στὸν ἑλίκιο πολιτισμὸ, τὴ γλῶσσα, τὴν τέχνη, τὸν προσανατολισμὸ τῶν ἀξιών.
- III. Τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν διαφόρων ἐπιπέδων τοῦ πολιτισμικοῦ συστήματος καὶ ὁ χρόνος ποὺ ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν ἀφομοίωση τοῦ.

- IV. Ό τρόπος με τον οποίο η πολιτισμική αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών επηρεάζεται από το επίπεδο της ανάπτυξεως και τον ειδικό χαρακτήρα των πολιτιστικών αγαθών κάθε χώρας.
- V. Τα γενικά και τα ειδικά χαρακτηριστικά στοιχεία του πολιτισμικού συστήματος κάθε χώρας.

Μεθοδολογία

Σε διάστημα δύο χρόνων, οι αντιπρόσωποι των χωρών που παίρνουν μέρος στην έρευνα και οι συνδεδεμένοι συναντήθηκαν συνολικά έξι φορές για να λύσουν τα θεωρητικά και μεθοδολογικά προβλήματα που ανέκυψαν στη διεξαγωγή διαφόρων σταδίων της έρευνας.

Στο διάστημα αυτό πολλές φορές δοκιμάστηκε η δυνατότητα συνεργασίας επιστημόνων που ανήκουν σε διαφορετικές χώρες, με διαφορετικούς πολιτικοκοινωνικούς και επιστημονικούς προσανατολισμούς.

Μετά τις συναντήσεις στο Tallin (Ρωσία), την άνοιξη του 1978, όπου συζητήθηκαν τα αποτελέσματα της προκαταρκτικής έμπειρικής έρευνας (pilot study), στο Τορίνο, το καλοκαίρι του 1978, και στην Αθήνα, το φθινόπωρο του 1978, η μεθοδολογία της έρευνας διαμορφώθηκε ως εξής:

1. Έρευνα ύποδομής

Η έρευνα αυτή θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία που θα αποτελέσουν τη βάση για μία δευτερογενή ανάλυση:

- I. Βασικοί οικονομικοί παράγοντες κοινωνικής ανάπτυξεως
- II. Παιδεία και επαγγελματική εκπαίδευση ως στοιχεία κοινωνικής δομής
- III. Κατανάλωση κοινοτήτων
- IV. Πολιτιστικά ενδιαφέροντα του πληθυσμού
- V. Τύποι οικογενειών και τάσεις ανάπτυξεως στην οικογενειακή ζωή
- VI. Ο ρόλος της οικογένειας σε σχέση προς άλλους κοινωνικούς θεσμούς, στη δημιουργία και μεταβίβαση πολιτιστικών αγαθών.

2. Έμπειρική έρευνα

Η έμπειρική έρευνα αποφασίστηκε ότι πρέπει να διεξαχθεί με δύο μεθόδους:

α) Πρώτη και βασική μέθοδος είναι η συγκέντρωση υλικού με έρωτηματολόγια. Τα έρωτηματολόγια που θα χρησιμοποιηθούν σε κάθε οικογένεια, ή οποία είναι η μονάδα μελέτης της έρευνας, είναι δύο: το ένα απευθύνεται στους γονείς και το άλλο στα παιδιά ηλικίας 12-16 χρόνων. Τα έρωτηματολόγια αυτά έχουν ομοιότητες μεταξύ τους αλλά και διαφορές. Οι οικογένειες, με βάση μία δειγματοληπτική μέθοδο, θα επιλεγούν από τρία στρώματα, το αγροτικό, ήμιαστικό και αστικό.

β) Από τα ίδια τρία στρώματα θα ληφθούν συμπληρωματικές συνεντεύξεις από παράνα (40) οικογένειες. Οι συνεντεύξεις όμως αυτές δεν θα βασίζονται σε έρωτηματολόγιο, θα είναι άνοικτες, στη βάση όμως ήμια-κατευθυνόμενες, και θα καλύπτουν σε βάθος τα θέματα που αναφέρονται στα έρωτηματολόγια.

Στάδια ολοκλήρωσης της έρευνας

Η έρευνα θα ολοκληρωθεί σε δύο στάδια. Στο πρώτο, οι έθνικες έρευντικές ομάδες έχουν αναλάβει την υποχρέωση να συγκεντρώσουν το υλικό τους και από τις τρεις επί μέρους έρευνες τους, να το έχουν αναλύσει και τελικά παρουσιάσει σε μορφή εκθέσεων στη συνάντηση που θα λάβει χώρα στο Παρίσι το φθινόπωρο του 1978.

Στη συνάντηση του Παρισιού θα αποφασιστούν τα επίπεδα της βαθύτερης ανάλυσης που θα καλύπτει το δεύτερο στάδιο της έρευνας. Η συγκριτική έκθεση θα είναι έτοιμη τέλος 1980 ή αρχές 1981.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Υπεύθυνος της έρευνας: Ήλίας Δασκαλάκης
Επιστημονικοί συνεργάτες: Άγγελική Ανδρίτσου, Παναγιώτα Παπαδοπούλου, Ίωάννα Περαντζάκη, Δήμητρα Τσαμπαρλή

Μία έρευνα πάνω στην ποινική δικαιοσύνη μπορεί να τοποθετηθεί σε δύο επίπεδα: Στο επίπεδο του συστήματος (οργανωτικό επίπεδο) και στο επίπεδο λειτουργίας (λειτουργικό επίπεδο).

Το σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης είναι το σύνολο των οργάνων ανάκαμψης, δίωξης, ανάκρισης, απόφασης και εκτέλεσης της απόφασης.

Η λειτουργία του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης ορίζεται από το νόμο. Απ' αυτόν συνάγεται ότι η λειτουργία αυτή συνίσταται σε μία διαδικασία φιλτραρίσματος, δηλαδή σε μία διαδικασία διαλογισμού επιλογών, σε κάθε μία από τις οποίες, ένα μέρος υποτιθέμενων εγκληματιών επιλέγεται και προωθείται σε μία επόμενη φάση επιλογής κτλ. μέχρι της τελικής φάσης, όπου επιλέγονται τελικά αυτοί που, στήριγμάζονται με την καταδίκη και την ποινή, καλούνται να παίξουν τον κοινωνικό ρόλο του εγκληματία.

Η λειτουργία όμως της ποινικής δικαιοσύνης δεν εξαντλείται μόνο στην ενέργεια της πάνω σ' αυτούς που παραπέμπονται στους μηχανισμούς της. Η ποινική δικαιοσύνη υπάρχει και ενεργεί όχι μέσα σε στεγανά αλλά σε απ' εθικής επαφή με το κοινωνικό περιβάλλον από το οποίο προφανώς επηρεάζεται αλλά και επηρεάζει. Ο βαθμός και τα αποτελέσματα της επιρροής που άσκει η ποινική δικαιοσύνη πάνω στην καθολική κοινωνία, μ' άλλα λόγια ο άσκούμενος από την ποινική δικαιοσύνη γενικός κοινωνικός έλεγχος αποτελεί μία δεύτερη έκφραση της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης.

I. Οριοθέτηση του αντικείμενου της έρευνας

Η έρευνα άφηνει έξω από τα όρια του αντικείμενου της, το σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης σάν μορφή οργάνωσης. Αν και η οργανωτική όψη της ποινικής δικαιοσύνης παρουσιάζει έντονο πρακτικό ενδιαφέρον, δεν την περιλάμβανε στο αντικείμενο της έρευνας γιατί το αυτό θα απαιτούσε και χρόνο πολύ, και ειδικευμένο σε θέματα οργάνωσης έρευνητικό προσωπικό, αλλά κυρίως γνώση πολλών στοιχείων που είναι πολύ αμφίβολο αν θα μάς δίδονταν από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Έτσι, η έρευνα περιορίζεται στη λειτουργία της ποινικής δικαιοσύνης, όπως καθορίστηκε πιο πάνω.

Σύμφωνα με τον άρχικο μας σχεδιασμό, στο αντικείμενο της έρευνας περιλαμβάνονταν και η λειτουργία του σωφρονιστικού συστήματος, έτσι ώστε η έρευνα να αγκάλιαζε και την υπόθεση της ειδικής προληπτικής ενεργείας του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης. Δυστυχώς όμως αναγκασθήκαμε να περικυλώμε το σχετικό με το σωφρονιστικό σύστημα μέρος, γιατί δεν μάς δόθηκε άδεια από το Υπουργείο Δικαιοσύνης να μπούμε στις φυλάκες. Έτσι, η έρευνα αυτή αντικείμενο έχει τη λειτουργία της ποινικής δικαιοσύνης την οποία, σύμφωνα με τις προηγούμενες αναπτύξεις, τοποθετούμε σε δύο πεδία.

A. Στη λειτουργία της ποινικής δικαιοσύνης πάνω στους παραπεμπόμενους σ' αυτήν (πεδίο καταστολής της εγκληματικότητας). B. Στη λειτουργία της ποινικής δικαιοσύνης πάνω στο κοινωνικό σύνολο (πεδίο γενικής πρόληψης της εγκληματικότητας και γενικού κοινωνικού ελέγχου).

(Μία τρίτη έκφραση της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης που αφορά την ειδική πρόληψη της εγκληματικότητας θα αντιμετώπιζόταν με την εξέταση της απόδοσης του σωφρονιστικού συστήματος. Η λειτουργική αυτή έκφραση δεν περιλήφθηκε τελικά στην έρευνα, αν και έγινε όλη η απαιτούμενη προεργασία, για το λόγο που αναφέρεται πιο πάνω.)

II. Στόχοι τῆς ἔρευνας

A. Λειτουργία τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης πάνω στοὺς παραπεμπόμενους σ' αὐτὴν

Ἡ λειτουργία αὐτὴ συνίσταται σέ μία διαδικασία φιλτραρίσματος διὰ μέσου διαφορῶν φάσεων διαδοχικῶν ἐπιλογῶν μέχρι τελικῆς ἀνάδειξης τῶν ἐνόχων διαφορῶν ἐγκληματικῶν πράξεων. Ἀπὸ ἓνα σύνολο ἐγκλημάτων πού τελούνται σέ μία δεδομένη χρονικὴ περίοδο καὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἀγνώστος (σκοτεινὸς ἀριθμὸς ἐγκληματικότητας), ἓνα μικρὸ μέρος μόνον θά γίνῃ γνωστὸ στὰ ὄργανα τοῦ συστήματος (οἱ σχετικὲς ἔρευνες ἐκτιμοῦν τὸ μέρος αὐτὸ στὸ 10% περίπου τῆς συνολικῆς ἐγκληματικότητας) καὶ ἓνα μικρὸ μέρος δραστῶν (ἀλλήλων ἢ ὑποτιθεμένων) θά παραπεμφθεῖ στοὺς μηχανισμοὺς τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης καὶ θά περάσει ἀπὸ τὰ φίλτρα τοῦ συστήματος μέχρι τελικῆς ἐπιλογῆς αὐτῶν πού θά ἀνακηρυχθοῦν ἐπίσημα ἐγκληματίες.

Ἡ κοινωνιολογικὴ καὶ ἐγκληματολογικὴ σημασία αὐτῆς τῆς διαδικασίας ἐπιλογῶν, πού συνιστᾷ τὴν κατασταλτικὴν λειτουργία τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, συνίσταται στὸ ὅτι ἡ καταστολὴ τῆς ἐγκληματικότητας γίνεται, θά ἔλεγε κανεὶς, ἀποσπασματικά. Τελικά, αὐτὸς πού προσλαμβάνεται ἀπὸ τὴν κοινωνία σάν ἐγκληματίας καὶ ἀντιμετωπίζεται σάν τέτοιος ἀπὸ τὴν ἐπίσημη καὶ ἀνεπίσημη κοινωνικὴ ἀντίδραση, αὐτὸς ἐπίσης πού μελετᾶται ἀπὸ τὸν ἐγκληματολόγο σάν ἐγκληματίας δὲν εἶναι αὐτὸς πού παραβιάζει μὲ τὴν συμπεριφορὰ τοῦ τὸν ποινικὸ νόμο (ἀφοῦ τὸ μεγαλύτερο μέρος αὐτῶν δὲν ἐπισημαίνεται), ἀλλὰ αὐτὸς πού τελικά θά ἐπιλεγεί καὶ θά χαρακτηρισεῖται σάν ἐγκληματίας ἀπὸ τὴν ποινικὴ δικαιοσύνη. Μ' ἄλλα λόγια, στὴν ἀνάδειξη κάποιου σάν ἐγκληματία δὲν συμβάλλουν μόνον παράγοντες προσδιοριστικοὶ τῆς ἐκδήλωσης τῆς ἐγκληματικῆς συμπεριφορᾶς ἀλλὰ καὶ παράγοντες πού ἀνάγονται στὴ δράση τῶν ὁργάνων τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης (μάλιστα, σὲ περίπτωση δικαστικῆς πλάνης, οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ παράγοντες εἶναι οἱ μόνοι πού ἐνεργοῦν). Ἔτσι, π.χ., ὁ τρόπος ἐνεργείας τῆς ἀστυνομίας στὴν ἐπισημάνση κάποιου σάν ἐνόχου, ὁ τρόπος ἐκτίμησης τῶν ἀποδείξεων ἀπὸ τὸ δικαστὴ ἢ ὁ τρόπος ἐφαρμογῆς τῆς συγκεκριμένης περίπτωσης τοῦ ποινικοῦ νόμου, εἶναι παράγοντες ἴσως αἰτιώδους δύναμης μὲ τὰ παραγωγικὰ αἰτία τῆς ἐγκληματικῆς πράξης γιὰ τὴν ἀναγωγή κάποιου ἀτόμου σὲ ἐγκληματία.

Τὸ ἐνδιαφέρον λοιπὸν τῆς ἔρευνας εἶναι νὰ πηλαιοῖται αὐτοὺς τοὺς μηχανισμοὺς ἐπιλογῆς. Τοῦτο τοποθετεῖται σὲ δύο ἐπίπεδα ἐξέτασης: 1) Ἀπὸ τὴν ἀπουχία τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς καταστολῆς. 2) Ἀπὸ τὴν ἀπουχία τῶν ὑποκειμένων τῆς καταστολῆς (δικαστῶν).

I. Ἀποτελέσματα τῆς καταστολῆς

Ἀφοῦ ὁ ἐγκληματίας τελικά εἶναι, κατὰ κάποιο τρόπο, «πρωτόν» τῆς λειτουργίας τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, ἐνδιαφέρει νὰ ἐξετασθεῖ ποιά εἶναι τὰ κοινωνικά χαρακτηριστικά (φύλο, ἡλικία καὶ κοινωνικοεπαγγελματικὴ τάξη) τῶν ἐπιλεγόμενων σὲ κάθε φάση ἐπιλογῆς κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ποινικῆς διαδικασίας.

Πρὸς τοῦτο ἀναλύθηκε τυχαῖο δείγμα 500 δικηγόρων ἠμοδιόητος Πλημμελειοδικεῖων, Ἐφετεῖων (Τριμελῶν καὶ Πενταμελῶν) καὶ Κακοῦρητοδικεῖων ἐπὶ ὑποθέσεων ἀναγομένων στὴν τελευταία πενταετία πρὸ τῆς διεξαγωγῆς τῆς φάσης αὐτῆς τῆς ἔρευνας (1970-1975) καὶ, μὲ τὰ στοιχεῖα πού συγκεντρώθηκαν, ἐπιδιώχθηκαν οἱ ἐξῆς εἰδικότεροι στόχοι:

- Μηχανισμοὶ αὐτορρύθμισης τοῦ συστήματος τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης σὲ περίπτωσι πού ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποθέσεων ξεπερνᾷ τὴν ἱκανότητα ἀποδοτικότητας τοῦ συστήματος. Πρακτικὰ αὐτὸ μεταφράζεται στὴν ἐξέταση τῆς ἐκτακῆς ἐφαρμογῆς ἀπὸ τὸν εἰσαγγελεὰ τὸν διατάξουν σχετικὰ μὲ τὴν τοποθέτηση τῆς μὴνυσης ἢ τῆς ἐγκλήσεως στὸ ἀρχεῖο, ἐν εἰναι προφανῶς βέβαιη ἀπὸ νομικὴ ἢ οὐσιαστικὴ ἀπουχία.
- Ποιοὶ μὴνυνοὶ (προσδιορισμοὶ τοὺς κατὰ φύλο-ἡλικία καὶ κοινωνικοεπαγγελματικὴν τάξιν) ἀπὸ τὴν ἀστυνομία καὶ ποιοὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους καὶ γιὰ ποιά δόκιμα σὲ κάθε περίπτωσι, προκειμένου νὰ διαπιστωθεῖ (ἐν ὄψει τῆς διαφορικοῦς κατανό-

μῆς τοῦ κάθε εἶδους ἐγκλήματος κατὰ κοινωνικὴν τάξιν) σέ ποίους κοινωνικοὺς χώρους ἐντοπίζεται κυρίως ἡ ἀστυνομικὴ δράσις καὶ ἐπιτήρησις.

- Κατανομὴ προφυλακίσεων κατὰ φύλο, ἡλικία καὶ κοινωνικοεπαγγελματικὴν τάξιν τῶν κατηγορουμένων.
- Μέσος ὁρὸς διάρκειας προφυλάξεως γενικά καὶ διαφορικῆς κατανόμῃ κατὰ φύλο, ἡλικία καὶ κοινωνικοεπαγγελματικὴν τάξιν.
- Κατανομὴ τῶν προσωρινῶν ἀπολύσεων κατὰ φύλο, ἡλικία καὶ κοινωνικοεπαγγελματικὴν τάξιν.
- Κατανομὴ καταδικαστικῶν καὶ ἀθωωτικῶν ἀποφάσεων κατὰ φύλο, ἡλικία, κοινωνικοεπαγγελματικὴν τάξιν.
- Μέση βαρὺτητα ἐπιβαλλομένων ποινῶν καὶ διαφορικῆς κατανόμῃ κατὰ φύλο, ἡλικία, κοινωνικοεπαγγελματικὴν τάξιν.
- Κατανομὴ τῆς μετατροπῆς καὶ ἀναστολῆς τῆς ποινῆς κατὰ φύλο, ἡλικία καὶ κοινωνικοεπαγγελματικὴν τάξιν.

2. Τὰ ὑποκείμενα τῆς καταστολῆς

Στόχος αὐτῆς τῆς φάσης τῆς ἔρευνας εἶναι νὰ γίνῃ προσέγγισις τῶν ὑποκειμένων μηχανισμῶν λήψεως τῆς δικαστικῆς ἀπόφασις. Ἡ προσέγγισις αὐτὴ ἐπιχειρήθηκε μὲ ὑποβολὴ ἐρωτηματολογίου σὲ 100 Δικαστεῖς καὶ Εἰσαγγελεῖς ἀπὸ τοὺς ὑπηρετοῦντες στὸ Πρωτοδικεῖο καὶ Ἐφετεῖο Ἀθηνῶν. Ἐρωτήθηκε τὸ 25% τοῦ συνόλου τῶν ὑπηρετούντων στὸ Ἐφετεῖο καὶ Πρωτοδικεῖο Ἀθηνῶν Δικαστὸν καὶ Εἰσαγγελεῶν, ἐπὶ τῶν 100 δὲ ἐρωτηθέντων ἀπάντησαν 84.

Μὲ τὸ ἐρωτηματολόγιό αὐτὸ ἐπιχειρήθηκε ἡ ἐξέταση, κάτω ἀπὸ τὸ πρῶτον ὁρισμένον ἀνεαρτητῶν μεταβλητῶν (ἡλικία, χρόνος ὑπηρεσίας, τοπικὴ προέλευσις, κοινωνικὴ προέλευσις) ὁρισμένων εἰδικότερων στόχων.

- Ἰκανοποίηση ἀπὸ τὴ σταδιοδρομία στὸ δικαστικὸ σῶμα
- Ἑκτίμηση τῶν προβλημάτων πού ἀφοροῦν τὴν ποινικὴ δικαιοσύνη
- Διάθεση τιμωρητικῆς ἢ κοινωνικῆς ἐπανεκπαίδευσης τοῦ ἐγκληματία
- Κριτήρια ἐκτίμησης τῆς ἀξιοπιστίας τῶν μαρτύρων
- Βαρύτητα στὴν κρίσις τοῦ Δικαστοῦ τῆς γνωμάτευσης τῶν πραγματογνωμόνων
- Κριτήρια ἐκτίμησης τῆς προσωπικότητας τοῦ δράστου
- Κριτήρια μετατροπῆς ἢ ἀναστολῆς τῆς ποινῆς
- Συντηρητισμὸς ἢ ἐλευθεριότητα στὴν ἐρμηνεία τοῦ νόμου

B. Ἡ λειτουργία τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἐναντὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου

Γίνεται γενικά δεκτὸ ὅτι ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη ἐξασφαλίζει τὸ γενικὸ κοινωνικὸ ἐλεγχὸ ἐπιτυγχάνοντας τὴν συσπείρωσι τῶν κοινωνικῶν γύρω ἀπὸ τίς προστατευόμενες ἀξίες, τὴν ἐν ἀποστροφή τοὺς πρὸς τὸ ἔγκλημα.

Παίρνοντας ἀπὸ τὸν ὅποσον ἡ ἔρευνα ἐπιχειρεῖ νὰ ἐξετάσει ποιά εἶναι ἡ εἰκόνα τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης στίς συλλογικὲς παραστάσεις τοῦ κοινωνικοῦ σώματος.

ὑποβλήθηκαν 2.000 ἐρωτηματολόγια σὲ δείγμα λαοῦ κατανεμημένον σὲ τρία στρώματα πληθυσμοῦ (ἀστικοῦ, ἡμισιτικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ). Οἱ ἀπαντήσεις ἐξετάζονται κάτω ἀπὸ τὸ πρῶτον ὁρισμένον ἀνεαρτητῶν μεταβλητῶν (φύλο, ἡλικία, οικογενειακὴ κατάσταση, ἐπάγγελμα, μορφωτικὸ ἐπίπεδο καὶ εἰσόδημα), καὶ ἐπιδιώκονται οἱ ἐξῆς εἰδικότεροι στόχοι:

- Ἡ εἰκόνα τοῦ δικαστοῦ στίς συλλογικὲς παραστάσεις τοῦ λαοῦ ἀπὸ πᾶσιν ἀκεραιότητας, ἐπιστημονικῆς ἐπαγγελματικῆς κατάρτισης καὶ ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἐξουσία.
- Βαθμὸς ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινωνικοῦ σώματος πρὸς τὴ δικαιοσύνη.
- Τρόπος πρόσληψης ἀπὸ τὸ λαὸ τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης.
- Βαθμὸς κοινωνικῆς ὁμοιογένειας σὲ σχέσιν μὲ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ βαθμὸς γνώσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου.
- Πλαίσια ἀνοχῆς τῆς ἐγκληματικῆς συμπεριφορᾶς. Καθορι-

σμός του optimum έντασης της προσβολής πέρα από το όποιο οι κοινωνίες αντίδοτη προσφεύγοντας στη δικαιοσύνη.

στ) Διάθεση των κοινωνιών για συνδρομή της ποινικής δικαιοσύνης στο έργο της.

ζ) Βαθμός επιδικαικότητας του κοινωνικού σώματος να αποδεχθεί τον έγκλημα σταούς κώλους του μετά την έκτιση της ποινής.

θ) Λαϊκή αντίληψη περί του σκοπού της ποινής, Στάση των κοινωνιών έναντι της ποινής του θανάτου.

ι) Το στερεότυπο του έγκληματία, όπως κυριαρχεί στην κοινωνική μάα.

Η έρευνα έχει ολοκληρωθεί σ' όλες της τις φάσεις και τη στιγμή αυτή που γράφονται αυτές οι γραμμές βρίσκεται στο στάδιο σύνταξης της έκθεσης.

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Υπεύθυνοι της έρευνας: 'Ολ. Ζάρναρη και Π. Κοτταρίδη

Επιστημονικοί σύμβουλοι: G. και M. Gutenschwager

Επιστημονικοί συνεργάτες: M. Μαδιανός, Π. Παπιάς

Βοηθός: 'Αλ. Κατουσέλλη

1. Σκοπός της έρευνας

Τά σύγχρονα προβλήματα υγείας στην Εύρώπη και Β. 'Αμερική, όπως επίσης και στίς βιομηχανικές-άστικές κοινωνίες στον υπόλοιπο κόσμο, έχουν αλλάξει. Τά παλαιότερα «λοιμώδη νοσήματα» έχουν υποχωρήσει και τη θέση τους έχουν πάρει νοσήματα φθοράς, όπως τά καρδιαγγειακά νοσήματα, οι χρόνιας αρρώστιες, πολυπλοκές σέ αίτιολογία, τό «κοινωνικό νόσημα» του αυτοκινητιστικού δυστυχήματος, κτλ. Η σύγχρονη ιατρική δεν έπαρκει για την αντιμετώπιση των νέων αυτών προβλημάτων υγείας λόγω κυρίως του παραδοσιακού τρόπου αντιμετώπισέος τους.

Μελέτες, όπως του R. Dubos, *Mirage of Health*, Thomas McKeown's, *The Role of Medicine*, Ivan Illich, *Medical Nemesis*, υποστηρίζουν πώς η σύγχρονη ιατρική όχι μόνο δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τά προβλήματα υγείας αλλά και στο παρελθόν η συμβολή της στην καταπολέμηση των διαφόρων νοσημάτων δεν ήταν τόσο σημαντική.

Οι ιστορικοί της ιατρικής, δηλαδή, παρατηρούν πώς τον περασμένο αιώνα οι δείκτες θνησιμότητας έχουν ήδη μειωθεί σημαντικά κυρίως λόγω των κοινωνικών συνθηκών που μέ τό χρόνο καλύτερευσαν πολύ πριν η ιατρική θεωρία και πρακτική εξελιχθεί σημαντικά.

Γιά τούς λόγους αυτούς, η ιατρική όλο και περισσότερο συνεργάζεται μέ τίς κοινωνικές επιστήμες, πράγμα που σημαίνει ότι η κοινωνική μεταρρύθμιση είναι εξίσου σημαντική σάν παράγοντας υγείας.

Η έρευνα «Υγεία και Ιατρική Περιθάψη στην 'Ελλάδα», στην παρούσα φάση της έχει σκοπό τη διερεύνηση βασικών χαρακτηριστικών της ελληνικής κοινωνίας, ιδιαίτερα εκείνων για τά όποια από προηγούμενες διεθνείς μελέτες έχει δείχθει ότι δημιουργούν κίνδυνο για την υγεία, προκαλούν νοσηρότητα και πρόωμο θάνατο.

Ειδικότερα, η στατιστική δειγματοληπτική έρευνα θά προσπαθήσει να εντοπίσει ομάδες πληθυσμού οι όποιες έκτιθενται σέ αυξημένους κινδύνους για την υγεία, προερχόμενους από τίς κοινωνικές συνθήκες της σύγχρονης ζωής.

2. Πρόοδος της έρευνας

Στή διάρκεια του 1978 η έρευνα προχώρησε ως εξής:

α) Έγινε η διερεύνηση και μελέτη στατιστικών στοιχείων και βιβλιογραφίας για την κατάσταση υγείας πληθυσμών σέ διεθνή κλίμακα και στην 'Ελλάδα

β) Υπεβλήθησαν 10 εκθέσεις που άφορούσαν τά παρακάτω θέματα υπό διεθνή και ελληνική σκοπία:

1. Η νοσηρότητα στην 'Ελλάδα
2. Λοιμώδη νοσήματα
3. Διακίνηση και κατανάλωση φαρμάκων
4. Διατροφή
5. Ατυχήματα
6. Υπερένταση
7. Ρύπανση και μόλυνση περιβάλλοντος.

γ) Έγινε η προκαρκτική σύνταξη του έρωτηματολογίου για τη στατιστική δειγματοληπτική έρευνα και δοκιμάσθηκε σέ πρώτη φάση μέ τη συνεργασία του προσωπικού του ΕΚΚΕ.

δ) Επίσης διεξήχθηκε η κανονική προ-έρευνα (pilot study) σέ 120 άτομα προερχόμενα από άγροτικούς, ήμισυτικούς και άστικούς οικισμούς. Τά 120 έρωτηματολόγια συνεπληρώθησαν στους νομούς 'Αττικής, Βοιωτίας και Εύβοίας. 'Ηδη ή ομάδα έρευνας έπεξεργάζεται τά στοιχεία της προ-έρευνας βάσει των όποιων θά συνταχθεί προκαρκτική έκθεση

ε) 'Ηδη έχει άρχεισει και ή όργάνωση της τελικής δειγματοληπτικής έρευνας μέ δείγμα 4.000 πληθυσμό άπ' όλο τον ελληνικό χώρο.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Υπεύθυνη της έρευνας: Μαρία 'Ηλιο

Επιστημονικοί συνεργάτες: Χρήστος 'Αλεξόπουλος, Λουίζα 'Αναστοπούλου, 'Αναστάσιος Τζανίμης, Σωτηρία Τσίλη

Τήν 'Ομάδα ενίσχυσαν για όρισμένο αριθμό συνετευξέων ή 'Αννα Φραγκουδάκη, έντεταλμένη ύφηγητρια στο Πανεπιστήμιο 'Ιωαννίνων και ή Μάγδα Νικολαΐδου, κοινωνιολόγος. 'Ο Πέτρος Παπιάς, σύμβουλος στο ΕΚΚΕ για τά στατιστικά θέματα, βοήθησε τήν 'Ομάδα σέ όλα τά στάδια της έρευνας για τά θέματα της ειδικότητάς του.

'Αντικείμενο της έρευνας

Προσέγγιση των προβλημάτων της 'Ανώτατης 'Εκπαίδευσης στην 'Ελλάδα μέ ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση της ταυτότητας, του ρόλου και των στόσεων του εκπαιδευτικού προσωπικού των ΑΕΙ όλων των βαθμίδων.

Θέμα

'Ο θεσμός της εκπαίδευσης βρίσκεται σέ κρίση. Σέ μεγάλο αριθμό χωρών, όπου τό εκπαιδευτικό σύστημα άνορα την πλειοψηφία του πληθυσμού, ή κρίση εμφανίζεται ιδιαίτερα στο επίπεδο της 'Ανώτατης 'Εκπαίδευσης. 'Εκεί έσποδον οι άντιφάσεις ανάμεσα στο αίτημα της δημοκρατικοποίησης και της ανάγκης επιλογής, στην έλευθερία του προσανατολισμού και τό δικαίωμα στην εργασία, στον κοινωνικό και τον οικονομικό ή οικονομικιστικό ρόλο της 'Ανώτατης 'Εκπαίδευσης. Η προβληματική γύρω από τά θέματα της εκπαιδευτικής πολιτικής γονιμοποιείται μέσα στους χώρους των Πανεπιστημίων.

Στήν 'Ελλάδα, στο επίπεδο της 'Ανώτατης 'Εκπαίδευσης συσσωρεύονται άσφυκτικά τά άποτελέσματα των έντάσεων που ανάγονται σέ αυτή την κρίση. Η 'Ανώτατη 'Εκπαίδευση, έπιστολήμα του εκπαιδευτικού οικοδομήματος, άποτελεί τό χώρο μέσα στον όποιο εγγράφεται ή διερεύνηση που έπιχειρεί ή 'Ομάδα του 'Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών 'Ερευνών.

Τό διδακτικό προσωπικό είναι βασικός συντελεστής της εκπαιδευτικής λειτουργίας, όσο και άν τό έργο που έπιτελεί προσδιορίζεται ως ένα βαθμό και από έξωγενείς παράγοντες (συνθήκες εργασίας, όργάνωση και περιεχόμενο σπουδών, κρατική εκπαιδευτική πολιτική κτλ.). 'Ακόμα, τό διδακτικό προσωπικό δεν είναι μόνο φορέας της εκπαίδευσης: είναι, μαζί μέ τούς φοιτητές, και άμεσος γνώστης της εκπαιδευτικής πρακτικής, κάτοχος μίας μοναδικής έμπειρίας στο χώρο του.

Διαδικασία της Έρευνας

Η Ομάδα Έρευνας του Έθνικού Κέντρου Κοινωνικών Έρευνών απευθύνθηκε στο διδακτικό προσωπικό των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ίδρυμάτων ζητώντας να συγκεντρώσει έτσι στοιχεία που είναι απαραίτητα να συνεκτιμηθούν σε μία προοπτική έκσυγχρονισμού και δημιουργικών προσαρμογών του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Τα στοιχεία αυτά, μόνο μία πλατιά, εξατομικευμένη, αλλά αντιπροσωπευτική έρευνα μπορεί να τα προσκομίσει. Πολύτιμο υλικό αυτής της έρευνας συνιστούν οι απαντήσεις σε δύο ερωτηματολόγια: ένα που απευθύνεται στους καθηγητές και τους ύφηγητές και ένα δεύτερο που αφορά τους βοηθούς και τους έπιμελητές. Το πρώτο στάλθηκε στο σύνολο των καθηγητών και των ύφηγητών των ΑΕΙ, από τους οποίους απάντησαν περίπου 37% (312 απαντήσεις). Το δεύτερο συμπληρώθηκε κατά τη διάρκεια συνεντεύξεων που πήραν τα μέλη της Ομάδας Έρευνας από ένα τυχαίο στατιστομετρικό δείγμα (Σχολή, θέση, φύλο) που αντιστοιχεί στο 10% του συνόλου. Συγκεντρώθηκε από 400 απαντήσεις σε συνεντεύξεις από όλες τις Ανώτατες Σχολές και τα Πανεπιστήμια. Οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια είναι προαιρετικές και απόρρητες. Η άνοιξη εξασφαλίζεται για λόγους επιστημονικής δεοντολογίας από την Ομάδα Έρευνας.

Χρειάζεται να σημειωθεί ότι η συμβολή στον απάντησαν στην έρευνά μας είναι ιδιαίτερα σημαντική και γιατί μάς προσκόμισαν πολύτιμα στοιχεία από την ατομική τους εμπειρία και γιατί συνειναιαν στο να διασφαλιστεί από την πλευρά τους η αξία των συμπερασμάτων μας, στο μέτρο που ό άριθμός των απαντήσεων τους μάς έδωσε μία πολύφωνη, αλλά αντιπροσωπευτική μαρτυρία.

Η έπεξεργασία των απαντήσεων προβλέπεται να συμπληρωθεί με την ανάλυση των άποψεων που δίνονται επίσημα στη δημοσιότητα από τους φορείς της Ανώτατης Έκπαίδευσης, καθώς και των στοιχείων που θέτουν στη διάθεση του Έθνικού Κέντρου Κοινωνικών Έρευνών η Στατιστική Υπηρεσία και οι Γραμματείες των Σχολών.

Έργασίες της Ομάδας

Η Έρευνα είναι συλλογικό έργο υπό τη διεύθυνση της Μ. Ήλιου. Παράλληλα με την έρευνα έγινε και εκπαίδευση των έρευνητών στη διαμόρφωση ερωτηματολογίου, στη λήψη συνεντεύξεων, στην κωδικοποίηση και την κωδικογράφηση, στην πινακοποίηση άποτελεσμάτων, στην ανάλυση πινάκων.

Η έρευνα βρίσκεται στο στάδιο της ανάλυσης των πινάκων. Οι τελευταίοι συμπληρωματικοί πίνακες ζητήθηκαν και έπιστράφηκαν από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή το μήνα Νοέμβριο 1978.

Τα άποτελέσματα της έρευνας θά παρουσιαστούν με τη μορφή βιβλίου.

Τίτλος: Η Ανώτατη Έκπαίδευση στην Ελλάδα

Υπότιτλος: Πανεπιστημιακοί δάσκαλοι
Τμήματα και περιεχόμενα:

- I. Η έρευνα του ΕΚΚΕ: Η προβληματική. Το δείγμα. Η ανταπόκριση.
- II. Η ταυτότητα του διδακτικού προσωπικού: Η προέλευση. Η οικογένεια. Οι σπουδές.
- III. Η δραστηριότητα των πανεπιστημιακών: Η διδασκαλία. Η έρευνα.
- IV. Το πρόβλημα του διδακτικού φορέα: Περιγραφή της κατάστασης. Σύγκριση ρόλων του ΕΔΠ. Το βίωμα του διδακτικού έργου.
- V. Η έπιστημονική παρουσία και εξέλιξη του ΕΔΠ.
- VI. Στάσεις απέναντι στα προβλήματα της πανεπιστημιακής παιδείας.
- VII. Οι προτιγές από τη σκοπία του πανεπιστημιακού δάσκαλου.
- VIII. Συμπεράσματα.

ΑΝΤΙΑΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 9-11 ΧΡΩΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΆΛΛΑ ΕΘΝΗ

Έρευνα σε μαθητές δημοτικού

Υπεύθυνοι της έρευνας: Καλλιόπη Μουστάκα και
Κούλα Κασμάτη

Ιστορικό

Η έρευνα αυτή άρχισε το 1964 στα πλαίσια ενός εδρότερου έρευνητικού σχεδίου σε όρισμένες ευρωπαϊκές χώρες με σκοπό να διαπιστωθεί ό τρόπος με τον οποίο τα παιδιά σχηματίζουν έννοιες και διαθέσεις προς την πατρίδα τους και τα άλλα έθνη.

Τη γενική έποπτεία της έρευνας είχε ό καθηγητής της Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου της Όξφορδής Henp Tajfel και το τμήμα για την Ελλάδα άνατέθηκε στο Κέντρο Κοινωνικών Έρευνών (υπεύθυνος Κ. Μουστάκα) και πραγματοποιήθηκε σε 10 σχολεία της Αθήνας. Η τελική έκθεση δέν άνακοινώθηκε ποτέ, γιατί συνέπεσε η περάτωση της με τη δικτατορία. Έπειδή όμως το θέμα είναι ενδιαφέρον, η έρευνα επαναλήφθηκε στα ίδια σχολεία φέτος σε παιδιά της ίδιας ηλικίας, και έγινε έπεξεργασία στοιχείων συγκριτική.

Στόχοι της Έρευνας

- a) να διαπιστωθούν η ποσότητα και το είδος των γνώσεων για την πατρίδα και τα άλλα έθνη που έχουν παιδιά ηλικίας 9-11 χρόνων,
- (β) να άποκαλυφθούν οι προτιμήσεις και οι διαθέσεις τους για τις χώρες: Άμερική, Γαλλία, Γερμανία, Ρωσία,
- (γ) να εύρεθούν οι όμοιότητες και οι διαφορές των γνώσεων και των διαθέσεων στις δύο περιόδους της έρευνας 1964 και 1978.

Δείγμα

Η έρευνα αυτή βασίστηκε σε δείγμα από 360 μαθητές του Δημοτικού που όι μισοί (180) φοιτούσαν στις τάξεις Τετάρτη, Πέμπτη και Έκτη το 1964 και όι άλλοι μισοί το 1978.

Η δειγματοληγία έγινε σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο τα Δημοτικά σχολεία της Αθήνας χωρίστηκαν σε δύο κατηγορίες: (α) σχολεία από μεσοαστικές συνοικίες και (β) σχολεία από εργατικές συνοικίες. Από κάθε κατηγορία επελέγησαν πέντε σχολεία που θεωρήθηκε ότι παρουσίαζαν τα χαρακτηριστικά στοιχεία της κατηγορίας τους. Τα σχολεία κατά κατηγορία είναι τα εξής:

Μεσοαστικές συνοικίες	Έργατικές συνοικίες
17ο Άμπελοκήπων	4ο Ν. Ιωνίας
19ο Παγκρατίου	5ο Ν. Ιωνίας
14ο Πευκακίων	1ο Αιγάλεω
26ο Κνωφής	10 Ταύρου
2ο Ν. Σμύρνης	3ο Μπραχμίου

Στο δεύτερο στάδιο επελέγηκε τυχαίο δείγμα από έξι μαθητές από κάθε τάξη με βάση τα μαθητολόγια. Έτσι, συνολικά, επελέγησαν 18 μαθητές από κάθε σχολείο σε κάθε περίοδο της έρευνας. Για τη συλλογή των πληροφοριών έγιναν ατομικές συνεντεύξεις με κάθε μαθητή, με βάση ειδικά κατασκευασμένο ερωτηματολόγιο και το coloured progressive matrices test του Raven.

Έπεξεργασία στοιχείων

Μετά την κωδικογράφηση και έπεξεργασία με ηλεκτρονικό υπολογιστή, οι απαντήσεις των παιδιών αναλύθηκαν περιγραφικά και συνδυαστικά για κάθε έποχή της έρευνας, αλλά και συγκριτικά ανάμεσα στα δεδομένα του 1964 και του 1978.

Σκοπιμότητα

- Τα εγρήματα της έρευνας θα δώσουν ένδειξεις για τα ακόλουθα:
- (α) Ποιές έννοιες για τις άλλες χώρες σχηματίζουν τα παιδιά
- (β) Πώς σχηματίζονται οι διάφορες έννοιες (γεωγραφικές, ιστορικές, πολιτικές, πολιτιστικές) στην ηλικία αυτή
- (γ) Ποιές πηγές πληροφορούν την ηλικία αυτή
- (δ) Από τι εξαρτάται η όρθότητα και η αντικειμενικότητα των γνώσεων για άλλα έθνη και χώρες
- (ε) Πού θεμελιώνονται και από ποιά επηρεάζονται οι θετικές ή αρνητικές διαθέσεις των παιδιών προς άλλες χώρες και άλλους λαούς
- (ς) Τι είδους αξίες, ολικές ή όχι, επηρεάζουν τα παιδιά στο σχηματισμό έννοιών και διαθέσεων για τις άλλες χώρες.

Τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από τα παραπάνω δεδομένα θα αποτελέσουν ένα χρήσιμο πλαίσιο αναφοράς τόσο για τη στρατηγική του σχολείου (όλη, προγράμματα, μέθοδοι διδασκαλίας) όσο και για την αξιοποίηση εξωσχολικών πηγών (τύπος, τηλεόραση) ομαδικής πληροφορόρησης, και έμμεσα θα συμβάλουν στην όρθότερη αντιμετώπιση διεθνών καταστάσεων και στην έθνική αυτογνωσία.

ΕΡΕΥΝΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Υπεύθυνος της έρευνας: Κώστας Παπαγεωργίου με τη συνεργασία των Β. Παπαδάκη, Γ. Παπαπέτρου, Ε. Κουμπλή.

Η έρευνα αυτή εξετάζει την πορεία των αποφοίτων του γυμνασίου (σημερινό Λυκείο) προς την επαγγελματική τους άποκατάσταση. Βασίζεται σε στοιχεία που συγκεντρώθηκαν το 1975 από ένα δείγμα αποφοίτων και συγκεντρώνει το ενδιαφέρον τους στην κρίσημ περίοδο άποφασιστικών εξελίξεων, που άρχιζε λίγο πριν από την άποφώτιση και τελειώνει ένα περίπου χρόνο μετά. Έκπονηθηκε άποκλειστικά από το ΕΚΚΕ και άποτελεί συνέχεια της έρευνας που διεξήγαγε ο ΟΟΣΑ σε συνεργασία με το ΕΚΚΕ για την «Ατομική ζήτηση μεταγυμνασιακής εκπαίδευσης», που άφορούσε στα σχέδια των μαθητών της τελευταίας τάξεως του γυμνασίου.

Η συσάρρευση άποφοίτων στις πόλεις των άνωτάτων και άνωτερων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε άναζήτηση επαγγελματικής διεξόδου, που είναι χαρακτηριστικό της έρευνώμενης περιόδου, άποτελεί το ύπόβαθρο της έρευνας. Τα ειδικότερα έρωτήματα που προσεγγίζει η έρευνα αναφέρονται στους παράγοντες που διαμορφώνουν τη μία ή την άλλη εξέλιξη των επιδιώξεων των άποφοίτων. Η σημάσια πολλών παραγόντων, όπως είδος σχολείου, έπιδση στο γυμνάσιο, φύλο, μέγεθος πόλεως, εισόδημα, μόρφωση και επάγγελμα γονέων, παρακολούθηση φροντιστηρίων κλπ., εξετάζονται ως προς την επίδραση τους στην άποφαση για σπουδές, στο βαθμό επιτυχίας, στην επιλογή της σχολής ή στην επιλογή άλλης κατευθύνσεως εκτός από τις σπουδές. Έτσι, σχηματίζεται μια αρκετά εκάθαρη εικόνα για το βαθμό ύπάρξεως ίσων ευκαιριών έπιστημονικής σταδιοδρομίας για τις διάφορες κατηγορίες άποφοίτων γυμνασίου και φωτίζεται αρκετά ο δρόμος των λύσεων προς τις όποιες πρέπει να στραφούν προσπάθειες για όρθολογικοποίηση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Ιδιαίτερη σημάσια, ένισχυτική των έρευνητικών πορισμάτων, έχουν οι άποψεις των ίδιων των άποφοίτων που άποτελούν ένα άξιόπορσέκτο παραπορόν της έρευνας και ίσως το πιο ζωντανό τμήμα της.

Η έρευνα αυτή, παρά τις άναπόφευκτες προεκτάσεις της, δέν άποτελεί σχέδιο επιλύσεως του προβλήματος εκπαίδευσεως των νέων μας. Δίνει όμως όλη την άπαιτητή στήριξη σ' αυτούς που ό ρόλος τους είναι να το άντιμετωπίσουν. Σάν έργο ύποδομής, δίνει πολλή σημάσια στην άξιωμασία κάθε άποκαλέματος και σχέσεως που διαπιστώνει, ώστε οι άρχιτέκτονες των λύσεων να δεικνυλνθούν στο έργο τους

Τό ΕΚΚΕ πιστεύει ότι, όσοι προβληματίζονται γύρω από τό γενικό πρόβλημα του προσανατολισμού και των άναζητήσεων κατευθύνσεως από τους νέους μας, θα βρουν στην έρευνα αυτή τις άπαιτητές πληροφορίες για να στήριξουν άποικοδομητικές μεταβολές.

ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Υπεύθυνος της έρευνας: Χάρις Συμεωνιδου-Άλατοπούλου
Έπιστημονικός συνεργάτης: Π.Α. Σινόπουλος

Άντικείμενο της έρευνας

Άποτελεί γενική διαπίστωση ότι η συμμετοχή των γυναικών στο έργατικό δυναμικό έχει επιφέρει σημαντικές κοινωνικές άλλαγές. Για τη διερεύνηση των άλλαγών αυτών έχουν γίνει διεθνώς πλήθος έρευνες με σκοπό να εξετάσουν τις επιπτώσεις τους, όπως π.χ. την επίδραση της έργασίας στη γεννητικότητα των έγγαμων γυναικών, η όποια και έχει άποδειχθεί ιδιαίτερα έντονη. Τό έρωτημα που τέθηκε στην παρούσα έρευνα, για τόν έλληνικό χώρο, ήταν μήπως ύπάρχει γενικότερα άλληλεπίδραση άνάμεσα στο γάμο και στην έργασία των γυναικών και για να δοθεί άπάντηση σ' αυτό τό έρώτημα τέθηκε σάν σκοπός να διερευνηθεί η τυχόν άλληλεπίδραση αυτή: Άποτελεί ό γάμος άνασταλτικό παράγοντα στην προσφορά έργασίας των γυναικών ή τό αντίστροφο; Ποιές οι τάσεις άπασχόλησης των γυναικών στά διάφορα επάγγέλματα, άνάλογα με την οικογενειακή τους κατάσταση, την όμάδα ηλικίας και τη γεωγραφική περιοχή; Ποιά ή θέση στο επάγγελμα και οι ώρες άπασχόλησης σε σχέση με τις πιο πάνω μεταβλητές; Ποιός ό βαθμός συσχέτισης άνάμεσα στο γάμο από τη μία και σε όλες τις πιο πάνω ήλι μέρους μεταβλητές, από την άλλη;

Άλλά για πού όλοκληρωμένη προσέγγιση, τό ενδιαφέρον της έρευνας άπλώθηκε και σε όσες γυναίκες δέν έργάζονται. Έδώ τά έρωτήματα που τέθηκαν και στά όποια ένην προσπάθεια να δοθεί άπάντηση είναι: Ποιές οι αίτιες που δέν συμμετέχουν στο έργατικό δυναμικό και ποιές οι πηγές από τις όποιες συντηρούνται κατά οικογενειακή κατάσταση, όμάδα ηλικίας, γεωγραφική περιοχή, και ποιός ό βαθμός συσχέτισης άνάμεσα στο γάμο και τις πιο πάνω μεταβλητές;

Στάδια της έρευνας

Κατ' άρχήν, σάν πρώτη φάση έγινε ό σχεδιασμός της έρευνας. Στη συνέχεια, άκολούθησε ή συλλογή των στοιχείων. Η έρευνα στηρίχτηκε στά στατιστικά στοιχεία της ΕΣΥΕ, άδημοσιευμένα και δημοσιευμένα, που ύπάρχει σχετικά με τό θέμα και πού άφορούσαν δείγμα 25% του οικονομικά ένεργου του του οικονομικά μη ένεργου γυναικείου πληθυσμού της χώρας, σύμφωνα με την άπογραφή του 1971. Άκολούθησε ή κατάρτιση πινάκων και ή επεξεργασία σε ήλεκτρονικό ύπολογιστή με έφαρμογή του test χ², ώστε να γίνει άνάλυση των τυχόν συσχετίσεων άνάμεσα στο γάμο και την έργασία. Έγιναν βοηθητικά διαγράμματα και ίστογράμματα, και σάν τελικό στάδιο έγινε ή άνάλυση των πινάκων και ή συγγραφή του κειμένου. Όλη η έργασία, μέχρι και τό τελευταίο στάδιο, έχει όλοκληρωθεί από τό Νοέμβριο του 1977.

Η έκθεση της έρευνας περιλαμβάνει τά εξής τμήματα:

1. Πρόλογος-Εισαγωγή: Έδώ έκτίθεται ή προβληματική της έρευνας, και αναφέρεται άναλυτικά ή μεθοδολογία που άκολούθηθηκε, έπισημαίνονται δέ οι έλλείψεις και οι περιορισμοί στά στοιχεία που ύπάρχουν σχετικά με τό θέμα.
2. Κύρια άνάλυση. Γενικά: Άπαρουσιάζεται σταδιακά ή κατανομή των γυναικών στο έργατικό δυναμικό κατά περιοχές (άιστική, ήμισιαστικές, άγροτικές) και κατά πενταετείς όμάδες ηλικιών (10 έτών και άνω, όπλις, 10-15, 15-20 μέχρι και 65 έτών και άνω) διαχωρισμένων σε δύο μεγάλες κατηγορίες, «άγαμες» και «έγγαμες» (οι «χήρες και διαζευγμένες» αναφέρονται περιληπτικά), με

βάση δε δοσμένες υποθέσεις γίνεται προσπάθεια να αιτιολογηθεί η κατανόησή αυτή.

Κεφάλαιο Α: Οικονομικά ένεργος πληθυσμός αγάμων και εγγάμων γυναικών κατά μεγάλους ομάδες επαγγελματιών

Ο πληθυσμός των γυναικών διαχωρίζεται στο Κεφάλαιο Α κατά μεγάλες ομάδες επαγγελματιών, σύμφωνα με την ορολογία της ΕΣΥΕ: «έπιστημονες και ελευθέρια επαγγελματίες», «διευθυνόντες και ανώτερη διοικητικά στελέχη», «υπάλληλοι γραφείων», «έμποροι και πωλητές», «άσπαχόληση σε παροχή υπηρεσιών», «άσπαχόληση σε γεωργία-ζωοκομία», «τεχνίτριες και εργάτριες».

Με βάση το test χ^2 , διερευνάται κατά πόσον επιδρά η οικογενειακή κατάσταση στην ένταξη στις διάφορες ομάδες, ενώ παράλληλα γίνεται συσχέτισμός κατά περιοχές και ομάδες ηλικιών, ώστε να εντοπισθούν ιδιαίτερες τάσεις και χαρακτηριστικά, π.χ. να βρεθεί σε ποιές ηλικίες παρατηρείται έντονότερη τάση για όρισμένα επαγγέλματα, ενώ λαμβάνεται συγχρόνως υπ' όψη η επίδραση της περιοχής στην έκλογό της αυτή.

Κεφάλαιο Β: Οικονομικά ένεργος πληθυσμός αγάμων και εγγάμων γυναικών κατά κλάδους οικονομικής δραστηριότητας

Ο γυναικείος ένεργος πληθυσμός καταμετράται στους εξής κλάδους οικονομικής δραστηριότητας: «γεωργία-κτηνοτροφία», «όρυξη, μεταλλεία, κτλ.», «βιομηχανία-βιοτεχνία», «ηλεκτρισμός, φωταέριο», «οικοδομήσεις-δημόσια έργα», «εμπόριο-εστιατόρια-ενοδοχεία», «μεταφορές-άποθήκες-επικοινωνία», «τράπεζα-ασφάλεια», «υπηρεσία».

Και στο κεφάλαιο αυτό, όπως και στο Α, διερευνάται η ύπαρξη συσχετίσεων ανάμεσα στην οικογενειακή κατάσταση και στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας τους οποίους ακολουθούν οι γυναίκες, καθώς και οι διάφορες τάσεις κατά περιοχές και ηλικίες.

Κεφάλαιο Γ: Οικονομικά ένεργος πληθυσμός αγάμων και εγγάμων γυναικών κατά θέση στο επάγγελμα

Στο κεφάλαιο αυτό διαχωρίζονται οι θέσεις στο επάγγελμα σε: «εργοδότες», «εργαζόμενες για λογαριασμό τους», «συμβουλευτικές και μη αμειβόμενα μέλη οικογενείας», «μισθωτούς».

Τό ερώτημα: «Πηραείει ο γάμος τη θέση που έχουν στο επάγγελμα τους οι εργαζόμενες γυναίκες» διερευνάται και εδο με βάση το test χ^2 , ενώ ακολουθούν διασταυρώσεις των εγγάμων και αγάμων γυναικών με τις ομάδες ηλικιών και κατά περιοχές.

Κεφάλαιο Δ: Οι όρες εξέδομαδιαίας εξέοικιακής εργαίας των αγάμων και εγγάμων γυναικών

Γίνεται διαχωρισμός ανάλογα με τις όρες που άσπαχόληθηκαν οι γυναίκες κατά την τελευταία πριν την άπογραφη (του 1971) έβδομάδα: 0-10, 10-19, 20-24, 80 όρες και άνω.

Διερευνάται κατά πόσο ύπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στο ρυθμό της έβδομαδιαίας άσπαχόλησης και την οικογενειακή κατάσταση των γυναικών, ενώ εξέταζεται η χρόνος άσπαχόλησης για τις διάφορες περιοχές και κατά ομάδες ηλικιών.

Κεφάλαιο Ε: Οικονομικά μη ένεργος πληθυσμός αγάμων και εγγάμων γυναικών ανάλογα με την αίτια που δέν εργάζονται

Κεφάλαιο ΣΤ: Οικονομικά μη ένεργος πληθυσμός αγάμων και εγγάμων γυναικών ανάλογα με τις κυριότερες πηγές για τη συντήρησή τους

Στα κεφάλαια Ε και ΣΤ διερευνάται ο πληθυσμός των μη οικονομικά ένεργων γυναικών, στο μέν Ε ανάλογα με την αίτια που δέν εργάζονται: «μαθήτρια-σπουδάστρια», «οικιακά», «νόσος-άναπηξη», «άλλος λόγος», στο δέ ΣΤ ανάλογα με την κυριότερη πηγή από την όποια συντηρούνται: «εισόδημα από περιουσία», «σύνταξη», «πένδομα, βοηθήματα», «νοικοκυριό ή άλλος».

Στο κεφάλαιο Ε αναζητείται η συσχέτιση ανάμεσα στην οικογενειακή κατάσταση και την αίτια για την όποια οι γυναίκες δέν εργάζονται, ενώ στο ΣΤ ανάμεσα στην οικογενειακή κατάσταση και την πηγή συντήρησης. Παράλληλα, γίνονται οι σχετικές διασταυρώσεις κατά περιοχές και ομάδες ηλικιών, προκύπτουν δέ

έμμεσα συμπεράσματα, όπως και σε όλα τα προηγόμενα κεφάλαια, και για άλλα, έκτος από το συγκεκριμένο υπό εξέταση θέμα, χαρακτηριστικά της ελληνικής κοινωνίας (παροκλόυθηση σχολείου μετά τα 10 χρόνια, κατάσταση ύγείας κτλ.), διαφοροποιημένα κατά γεωγραφικές περιοχές.

3. **Συμπεράσματα-Εισηγήσεις:** «Αναφέρονται περιληπτικά τα επί μέρους συμπεράσματα κάθε κεφαλαίου και εξέγονται γενικότερα συμπεράσματα. Έπίσης, προτείνεται να συνεχιστεί η έρευνα σε έμπειρικό πλέον στάδιο, όστε να ύπάρξει δυνατότητα για διαχρονικές συγκρίσεις και πάρα πέρα συσχετίσεις (άσπαχόληση πριν και μετά το γάμο, διακοπή της άσπαχόλησης μετά το γάμο ή μετά την άποκτηση παιδιών, έπαναφορά στην εργασία μετά από μερικά χρόνια ή όριστική διακοπή, επίδραση της εργασίας στη γεννητικότητα των γυναικών, κτλ.). Τό ιστορικό της εργασίας και το γάμο, δείγματα γυναικών, είναι άπαραίτητο για να συνεχιστεί η έρευνα αυτή.

ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Υπεύθυνος της έρευνας: Γιώργος Τσουγιόπουλος

Έπιστημονικός συνεργάτης: Κωνσταντίνος Μαρούνας

Βοηθός: Έλσαβερ Κυριακή

Σύμβουλοι για τη στατιστική έπεξεργασία: Κ. Κασιμάτης και

Π. Παπάς

Είδικός Σύμβουλος για την έπιλογή του δείγματος: Νίκος Πανταζίδης, Διευθυντής Προγράμματος-Μεθόδων της ΕΣΥΕ

Α. Άντικείμενο της έρευνας είναι η διαπίστωση, περιγραφή και άνάλυση των συνθηκών της κοινωνικής και λειτουργικής δομής των ελληνικών πόλεων μεσαιών μεθόος. Στην έπιλογή του θέματος της έρευνας, που άνηκε στην έπιστημονική περιοχή της κοινωνιολογίας της πόλης, όδγησε η διαπίστωση ότι δέν έχει γίνει στην Έλλάδα έως τώρα η μελέτη αυτού του άντικειμένου. Η δομική άνάλυση άποσκοπει τελικά σε μία καθολική θεωρηση της έν γένει λειτουργικότητας του άστικού χώρου και των βασικών επί μέρους άπώνεών της. Ταυτόχρονα η άνάλυση έπιστημαίνει διαπερήματα του άστικού κέντρου, τα όποια άπαιτούν μελλοντικά ιδιαίτερη διερεύνηση. Πρόκειται π.χ. για περήματα κοινωνικής ψυχολογίας, για την προβληματική όρισμένων κοινωνικών θεσμών, για άναπτυξιακά περήματα του άστικού κέντρου. Στην έρευνα ένωματόνεται έτσι ο μελλοντικός προγραμματισμός της τουλάχιστο ένδεικτικά, σε μερικά σημεία όμοις δεσμευτικά.

Μέ βάση μία μεθοδολογική διερεύνηση, που έγινε ήδη στη φάση του σχεδιασμού της έρευνας, έχει έπιλεγεί η πόλη της Αθήνας ως πρότυπο για τη διεξαγωγή του έμπειρικού μέρους της έρευνας και την άνάλυση των δεδομένων, με στόχο να διατυπωθούν σε μία έπόμενη έρευνητική φάση ύποθέσεις για τις βασικές συσχετίσεις ζωής και λειτουργίας των ελληνικών άστικών κέντρων—έκτος της μητροπολιτικής περιοχής της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.¹

Β. Η έρευνα έχει διανύσει τα ακόλουθα στάδια:²

- (1) Σχεδιασμός της έπιστημονικής παράδοσης παρόμοιων έρευνών—στόχος, χαρακτηρισ και μέθοδος της έρευνας—Πίνακας «δομικής περιοχής», κατάλογος «δομικών στοιχείων»—τά κριτήρια έπιλογής της πόλης-πρότυπου—όργάνωση της έρευνας.
- (2) Σύλλογος στοιχείων από κεντρικές πηγές.
- (3) Ταξινόμηση και έπεξεργασία των στοιχείων από κεντρικές πηγές.
- (4) Προετοιμασία και διεξαγωγή συνεντεύξεων επί τόπου με έκπρόσωπους σημαντικών τομέων της δημόσιας δραστηριότη-

1. Για μία έπικριτική πληροφόρηση πάνω στο άντικείμενο, τους στόχους και τη μέθοδο της έρευνας, βλ.: Γ. Τσουγιόπουλος, «Σχεδιασμός της έρευνας του ελληνικού άστικού κέντρου», στην *Επιθεώρηση Κοινωνικών Έρευνών*, άρ. 28 (1976), σελ. 406-413.

2. Στα ακόλουθα σημεία, που διαγράφουν τη χρονική άλληλουχία των σταδίων της έρευνας, δέν άναφέρεται η ένημέρωση πάνω στη διεθνή βιβλιογραφία του θέματος και η έπεξεργασία της, που γίνονται παράλληλα.

τας: Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών, Έργατικό Κέντρο, Βιομηχανικό και Έμπορικό Έπιμελητήριο, Τράπεζες, Τεχνικό Έπιμελητήριο, Ημερήσιος τοπικός Τύπος, «Θεσσαλικό Θέατρο», Λαογραφική Έταιρία Λαρίσης, Κινηματογραφική Λέσχη Λαρίσης, Ένοπλες Δυνάμεις (1η Στρατιά, 28 ΤΑΔ).

- (5) Στοιχειολογία με έρωτηματολόγια συνεντεύξεων (μέγεθος δείγματος 1267): σχεδιασμός—σύνταξη έρωτηματολογίου—επιτόπια δοκιμή του έρωτηματολογίου—δριστηκή διατύπωση του έρωτηματολογίου—εκπαίδευση της ομάδας συνεντευκτών—επιτόπια καταγραφή νοικοκυριών—επιλογή δείγματος—διεξαγωγή της δριστηκής επιτόπιας έρευνας.

Το έρωτηματολόγιο συνεντεύξεων περιλαμβάνει 193 έρωτήσεις κατανεμημένες στα ακόλουθα κεφάλαια: I. Κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά. II. Μετακίνηση προς την πόλη. III. Οικογένεια-Γάμος. IV. Έπαγγελματική ζωή. V. Εισόδημα-Περιουσία. VI. Κοινωνικές σχέσεις. VII. Έπιπεδο κατοικίας και ζωής. VIII. Ψεύθυς χρόνος. IX. Πολιτιστική ζωή. X. Πληροφόρηση-Ενημέρωση. XI. Προβληματική της ζωής.

- (6) Έπεξεργασία των αποτελεσμάτων της επιτόπιας έρευνας: απλές κατανομές - συσχετίσεις- σχολιασμός.

Γ. Τά αποτελέσματα αυτής της φάσης της έρευνας θα διατυπωθούν σε μία έκθεση με τον τίτλο: Το ελληνικό αστικό κέντρο - Η περίπτωση της Λαρίσης.

Η έκθεση προβλέπεται να έχει την ακόλουθη διάρθρωση:

- I. Η θεματική του αντικείμενου της έρευνας.
II. Η έρευνα: (1) Το όλικό της έρευνας. (2) Το έρωτηματολόγιο. (3) Οι συνεντεύξεις.
III. Η πόλη: περιγραφή και χαρακτηριστικά.
IV. Η γενική δομή της πόλης: τα δεδομένα και η ανάλυσή τους κατά κύριους τομείς.
V. Προβολή επιλεκτών θεμάτων: (1) Έκλογική συμπεριφορά. (2) Πολιτιστική συμπεριφορά.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η βιβλιοθήκη του ΕΚΚΕ κατά τη διετία 1977-1978 απέκτησε 3.000 νέους τίτλους.

Συμπληρώθηκε το τμήμα της Κοινωνιολογίας και της Κοινωνικής ανθρωπολογίας και κυλώθηκαν οι έλλειψεις σε βασικά πληροφοριακά βιβλία. Ίδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο τμήμα «Μετανάστευση» και στη βιβλιογραφία που αφορά κοινωνικά και ανθρωπολογικά θέματα των Μεσογειακών χωρών.

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΤΗΣ 20.11.77

Συνεργασία του ΕΚΚΕ με το Υπουργείο Έσωτερικών (Διεύθυνση Έκλογων) για την έπεξεργασία και έκδοση των αποτελεσμάτων των βουλευτικών εκλογών της 20ής Νοεμβρίου 1977.

Μετά από πρόταση του ΕΚΚΕ, το Υπουργείο Έσωτερικών αποδέχτηκε τη συνεργασία του Κέντρου για την έπεξεργασία και έκδοση των αποτελεσμάτων των βουλευτικών εκλογών της 20ής

Επί πλέον, η βιβλιοθήκη απέκτησε το μεγαλύτερο μέρος των διατριβών των σχετικών με κοινωνικά προβλήματα του ελληνικού γόρου.

Εξ άλλου, με την πρόθυμη συμβολή πολλών εκδοτικών οίκων, συμπληρώθηκαν χωρίς οικονομική επιβάρυνση κενά της ελληνικής βιβλιογραφίας, κι ακόμη συμπληρώθηκε η βιβλιογραφία στα θέματα «Μετανάστευση» και «Ελληνικά Πληροφοριακά Βιβλία».

Εν τω μεταξύ, κατά διαστήματα, κυκλοφόρησαν δελτία ενημερώσεως που αναφέρονταν στα καινούργια βιβλία, στα περιοδικά κατά θέματα, στους καταλόγους με τα διπλά περιοδικά και τις έλλειψεις των τευχών περιοδικών για την κάλυψη των οποίων προτάθηκε ανταλλαγή με άλλες βιβλιοθήκες.

Ήδη έχει συνταχθεί έγγχειριδίο καταλογογραφίσεως βιβλίων καθώς και έγγχειριδίο για τις περιοδικές εκδόσεις και τα στατιστικά δημοσιεύματα, ενώ το έγγχειριδίο για τις παραγγελίες βιβλίων και περιοδικών ετοιμάζεται τώρα.

Η βιβλιοθήκη εξυπηρετεί τους έπιστημονικούς συνεργάτες του ΕΚΚΕ και παράλληλα το κοινό, κυρίως τους σπουδαστές των ΑΕΙ που έχουν δικαίωμα δανεισμού. Ένδεικτικά, αναφέρεται ότι κατά τη διετία 1976-78 είχαμε 1.200 καινούργιους έξωτερικούς αναγνώστες. Δύο φορές την έβδομάδα η βιβλιοθήκη είναι ανοιχτή και το απόγευμα.

Κάτι που πρέπει να όπογραμμιστεί γιατί συντελεί ιδιαίτερα στην εξυπηρέτηση των αναγνιστών είναι η άποκτηση φωτοτυπημένων άρθρων από περιοδικά της Βρετανικής Βιβλιοθήκης του Λονδίνου, ο δανεισμός βιβλίων και περιοδικών από άλλες βιβλιοθήκες στην Αθήνα, και η ενημέρωση των έρευνητών σχετικά με τα περιοδικά που παίρνει η βιβλιοθήκη, με φωτοτυπία της σελίδας περιχομένων. Έξ άλλου, πρόσφατα αναδιοργανώθηκε, ανανεώθηκε, συμπληρώθηκε και εκ νέου δακτυλογραφήθηκε ο δελτοκατάλογος περιοδικών. Τέλος, μέλος του προσωπικού της βιβλιοθήκης πραγματοποίησε ενημερωτική δεκαπενθήμερη έπισκεψη σε βιβλιοθήκες της Άγγλιας μετά από πρόσκληση της έκει ένωσης βιβλιοθηκariών, ενώ όλο το προσωπικό της βιβλιοθήκης παρακολούθησε τις έργασίες του πρώτου και δεύτερου πανελληνίου συνεδρίου Έλλήνων βιβλιοθηκariών.

Διάθεση εκδόσεων του ΕΚΚΕ, 1977, 1978

Βιβλιοθήκες έσωτερικού	7.600
Σπουδαστήρια έσωτερικού	1.099
Έπ' ανταλλαγή έξωτερικού	1.038
Ίνστιτούτα έξωτερικού	368
Σύνολο	10.105

Συνεργασία του Έθνικού Κέντρου Κοινωνικών Έρευνών με άλλους φορείς

Νοεμβρίου 1977. Πρόθεση της έκδόσεως δέν είναι μόνο η αναλυτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε έπιπεδο εκλογικού τμήματος και έκλογικής περιφέρειας για τους συνδυασμούς και τους ύποψηφους βουλευτές αλλά και η έπεξεργασία μίας σειράς συνθετικών πινάκων σε έπιπεδο επαρχιών και δήμων.

Στην έργασία αυτή, την εόθυν η έπεξεργασία και την έπιμέλεια της έκδόσεως την έχουν οι Χ. Ν. Γεωργαντίδης και Ήλ. Νικολακόπουλος σε συνεργασία με τη Β. Στέκα-Παπαδάκη. Έκτός από τη Διεύθυνση Έκλογών του Υπουργείου Έσωτερικών

συνεργάζεται καί ὁ Ἀθ. Ξεπαδάκος, προγραμματιστής τῆς Ὑπηρεσίας μηχανογραφίσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Ὑπεύθυνος τῆς ἔρευνας: Γρηγόρης Γκιζέλης.

Ἐπιστημονικοὶ συνεργάτες: Ἠλιάννα Ἀντωνικοπούλου, Ὀλυμπία Γαρδίκη-Πασσά, Εἰσα Καλπουρτζή καί Χρυσούλα Λασκαράτου

Τό Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καί Ἐπιστημῶν, πού ζήτησε τή διεξαγωγή τῆς ἔρευνας αὐτῆς, ὄρισε τοὺς σκοποὺς τῆς ὡς ἑξῆς:

- 1) Προσδιορισμός τῶν περιοχῶν στὶς ὁποῖες ἂν πρέπει νὰ δημιουργηθοῦν φορεῖς συγκεντρώσεως, προστασίας καί διαδόσεως τοῦ λαογραφικοῦ θησαυροῦ τῆς χώρας.
- 2) Καθορισμός τῆς πρὸ κατάλληλης νομικῆς μορφῆς καί διαρθρώσεως αὐτῶν τῶν μουσείων.

Μετά τὴ βιβλιογραφικὴ ἐνημέρωση τῆς ομάδας γιὰ τὶς σύγχρονες ἀπώψεις ὡς πρὸς τὴν ἐννοία τῆς λαογραφίας καί ὡς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν, τὴν πρακτικὴ καί τοὺς στόχους τῶν λαογραφικῶν μουσείων, ἔγινε ἐντοπισμός αὐτῶν καί τῶν ἀντιστοιχῶν συλλογῶν στὸν ἐλληνικὸ χῶρο. Ἡ ἔρευνα αὐτὴ ἀπέδωσε ἓνα ἀριθμὸ μουσείων τετραπλάσιο περίπου ἐκείνου πού ἦταν γνωστός στὸ ΥΠΠΕ. Τὴν κατάρτιση καί ἀποστολὴ ἐρωτηματολογίου, μὲ ἰκανοποιητικὰ, σχετικὰ μὲ τὸν ἀριθμὸ ἀπαντήσεων, ἀποτελέσματα ἀκολούθησε ἐπιτόπια ἔρευνα ἀπὸ τοὺς Γρ. Γκιζέλη, Ἠλ. Ἀντωνικοπούλου καί Ε. Καλπουρτζή, πού, ἂν καί δειγματοληπτικῇ, κάλυψε σὲ ποσοστὸ ἓνα 50% περίπου τῶν ἐντοπισμένων μουσείων καί συλλογῶν.

Ἡ ἐκθεσις γιὰ τὰ λαογραφικὰ μουσεῖα, πού ὁλοκληρώθηκε τὸ τέλος τοῦ 1978, περιλαμβάνει τὰ ἀκόλουθα κεφάλαια:

- I. *Εἰσαγωγή*: Ἀναλύεται ἡ μεθοδολογία τῆς ἔρευνας καί τὰ προβλήματα πού ἀνέκυψαν.
- II. *Ἱστορία τῶν μουσείων*, μὲ ἐμφασὴ στὰ ἐθνογραφικὰ. Στὸ κεφάλαιο αὐτὸ παρουσιάζονται, σὲ ἱστορικὴ ἐξέλιξη, οἱ διάφορες τάσεις γιὰ τὰ Μουσεῖα καί τινίζονται οἱ σύγχρονες λειτουργίες τους.
- III. *Ἑλληνικὰ λαογραφικὰ μουσεῖα*. Μετὰ τὴν ἐκθεσις τὸν ἄρχον, πού διέπουν τὴν ἑλληνικὴ λαογραφικὴ σχολή, καί τὶς τάσεις συλλογῆς λαογραφικοῦ ὕλικου καί ἰδρύσεως λαογραφικῶν μουσείων, παρουσιάζονται χαρακτηριστικὰ τῶν ἑλληνικῶν λαογραφικῶν μουσείων (προτοβουλία, ἐτος ἰδρύσεως, κτιριακὲς ἐγκαταστάσεις, λαογραφικὸ ὕλικό, σκοπὸς ἰδρύσεως) καί σημειώνονται τὰ μειονεκτήματα αὐτῶν τῶν μουσείων καί συλλογῶν.
- IV. *Ἑλληνικὰ λαογραφικὰ μουσεῖα*. Στὸ κεφάλαιο αὐτὸ δίνονται χαρακτηριστικὰ τῶν ἑλληνικῶν λαογραφικῶν μουσείων, πού ἀναφέρονται στὸν τρόπο ὀργανώσεώς τους (νομικὴ ὑπόσταση, προσωπικό, διαθέσιμοι χῶροι, ὄρες λειτουργίας, κοινό, πόροι), τὴ χωροταξικὴ τους κατανομή καί τοὺς τύπους τους.
- V. *Τὰ μουσεῖα σὲ μὴ σύγχρονῃ πολιτιστικῇ πολιτικῇ*. Στὸ κεφάλαιο αὐτό, μετὰ τὴν παρουσίαση τῶν βασικῶν ἀρχῶν μιᾶς πολιτιστικῆς πολιτικῆς γενικὰ καί εἰδικὰ γιὰ τὰ μουσεῖα, ἐκτίθεται ἡ ἀντίστοιχῃ ἑλληνικῇ πολιτικῇ.
- VI. *Εἰσηγήσεις γιὰ τὴ χωροταξικὴ κατανομή καί τὴν ὀργάνωσιν τῶν λαογραφικῶν μουσείων τῆς χώρας*. Μὲ βάση τὶς σύγχρονες ἀρχές πού διέπουν μὴ πολιτιστικὴ πολιτικὴ γιὰ τὰ λαογραφικὰ μουσεῖα, τὴν ἑλληνικὴ πολιτιστικὴ πολιτικὴ καί τὴν ἑλληνικὴ πραγματικότητα γιὰ τὰ λαογραφικὰ μουσεῖα, ὅπως παρουσιάστηκε στὴν ἔρευνα, γίνονται εἰσηγήσεις γιὰ τὴ χωροταξικὴ κατανομή καί ὀργάνωσιν τους.

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΕΩΣ

Ἐρευνήτης: Γρηγόρης Γκιζέλης, Ph.D.

Ἡ διεξαγωγὴ τῆς ἔρευνας αὐτῆς ζητήθηκε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καί Ἐπιστημῶν.

Περιορισμοὶ τῆς ἔρευνας

Πρῶτο, ἡ ἔρευνα ἔπρεπε νὰ περιοριστεῖ μόνο στὶς κύριες εἰδικότητες καί, προκειμένου νὰ τίς ἀκολουθῇ οἱ ὑποψήφιοι σπουδαστῆς, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἔχει ἀπολυτήριο γυμνασίου. Δεύτερο, τὸ μέγεθος τῆς σχολῆς, ὁ χῶρος λειτουργίας τῆς καί τὸ εἶδος τῆς ὀργανώσεώς της, δὲν ἀπασχόλησαν τὴν ἔρευνα. Τρίτο, ἡ ἔρευνα δὲν ἔλαβε ὑπόψη τὰ οἰκονομικὰ δεδομένα.

Στὴν Ἐκθεσὴ τῆς ἔρευνας αὐτῆς πού παραδόθηκε στὸ ΥΠΠΕ τὸ 1977, ὑποστηρίζεται μεταξύ ἄλλων ὅτι:

- I. Ἐμβάλλεται ἡ ἴδρυση μιᾶς κρατικῆς σχολῆς κινηματογράφου καί τηλεόρασεως, ἐφ'ὅσον ληφθοῦν μέτρα ἀπασχόλησεως τῶν ἀποφοίτων καί ἐξασφαλίστουν ὀρισμέναι προϋποθέσεις.
- II. Ἡ σχολὴ πρέπει νὰ εἶναι ἀνότερη.
- III. Ἡ σχολὴ πρέπει νὰ ἐκπαιδεύει ἀπαιγμέναις κινηματογραφιστῆς τῶν βασικῶν κλάδων τῆς παραγωγῆς καί ἐπεξεργασίας.
- IV. Ἡ σχολὴ πρέπει νὰ ἔχει τίς δικῆς τῆς ἐγκαταστάσεις.
- V. Ἡ σχολὴ πρέπει νὰ εἶναι αὐτόνομη καί ἀνεξάρτητη, γιὰ νὰ μπορέσει διευρυνόμενῃ νὰ δημιουργήσῃ τμήματα, ἐκτός ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην τοῦ θεάματος, καί τεχνῶν, ὅπως ἡ δραματικὴ, ἡ μουσικὴ, ἡ φωτογραφία κτλ.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ὑπεύθυνος τῆς ἔρευνας: Γρηγόρης Γκιζέλης.

Ἐπιστημονικοὶ συνεργάτες: Ἠλιάννα Ἀντωνικοπούλου, Ὀλυμπία Γαρδίκη-Πασσά, καί Ἀναστασία Καρατζά.

Τὸ κέντρο τεκμηρίωσης καί πληροφοριῶν τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ ζήτησε ἀπὸ τὸ ΥΠΠΕ στοιχεῖα σχετικὰ μὲ τὴν ὀργάνωσιν τῶν κοινωνικοπολιτιστικῶν δραστηριοτήτων τῆς χώρας. Οἱ δραστηριότητες αὐτές

- I. δὲν πρέπει νὰ ἱκανοποιοῦνται ἀπὸ τὸ ὑπάρχον σύστημα ἐκπαίδευστος.
- II. πρέπει νὰ ἔχουν ὅς στόχο τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀτόμου καί τοῦ συνόλου.
- III. πρέπει νὰ εὐνοῦν τὴν ἐπικοινωνία ἀτόμων καί ομάδων καθὼς καί τὴ δημιουργικότητα.
- IV. πρέπει νὰ ἔχουν χαρακτηριστὰ αὐθορημητισμοῦ καί νὰ ὀργανώνονται ἀπὸ αὐτεῖς ομάδες.

Ἐπειδὴ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ δὲν ἦταν συγκεντρωμένα, τὸ ΥΠΠΕ ζήτησε ἀπὸ τὸ ΕΚΚΕ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τῆς ἔρευνας.

Στὸν πρῶτο τόμο τῆς Ἐκθέσεως, πού δόθηκε στὸ ΥΠΠΕ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1977, ἀναπτύσσονται οἱ σκοποὶ καί οἱ κοινωνικοπολιτιστικῆς δραστηριότητες τῶν συλλογῶν, ἡ ὀργάνωσις κοινωνικοπολιτιστικῶν δραστηριοτήτων, ὁ ρόλος τῶν περιφερειακῶν καί ἐθνικῶν ὀργανισμῶν, ἡ ἑλληνικὴ πολιτιστικὴ πολιτικὴ, καί δίνονται τὰ γενικὰ συμπεράσματα τῆς ἔρευνας.

Ὁ δεύτερος τόμος περιλαμβάνει τὸ ἀρχεῖο καί τὸ μητρώο 2.000 περίπου κοινωνικοπολιτιστικῶν συλλογῶν.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

- I. Αὐγούστος 1976: Πρόσκληση τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ γιὰ συμμετοχὴ τοῦ ΕΚΚΕ στὴν κριτικὴ τοῦ Χωροταξικοῦ Σχεδίου καί Προγράμματος Περιοχῆς Πρωτεύουσας, πού παρουσιάσαστε Γραφεῖο Δοξιάδῃ μετὰ ἀπὸ ἀνάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ.

- Ἡ ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου τῆς Κριτικῆς ἔγινε ἀπὸ τὸν Γ. Τσουγιόπουλο σὲ συνεργασία μὲ τοὺς Β. Φίλια καὶ Ε. Σορῶκο, καὶ στάλθηκε ἐκτός ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους φορεῖς πού συμμετεῖχαν στὴν κριτική. Ἀποσπασματικά δημοσιεύθηκε καὶ στὸ περιοδικό *Οικονομικός Ταχυδρόμος* τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου 1977.
2. 1976/1977: Ἐναθεώρηση τῆς «Κοινωνιολογικῆς Μελέτης Κατοικίας» πού εἶχε ἀνατεθεῖ παλαιότερα στὸ ΕΚΚΕ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Δημοσίων Ἔργων. Τελικά, προέκυψαν καὶ δημοσιεύθηκαν οἱ ἀκόλουθοι τόμοι:
- (α) «Κατοικίες VKV καὶ ΟΕΚ» (σύνταξη: Ε. Σορῶκος)
  - (β) «Κατοικίες VKV καὶ ΟΕΚ-συμπληρωματικό Παράρτημα» (σύνταξη: Ἀντ. Γαζής)
  - (γ) «Κατοικίες-Οἰκισμοὶ σὲ βιομηχανικὲς ἀναπτυσσόμενες περιοχές» (σύνταξη: Α. Hardman καὶ Ἀντ. Γαζής)
  - (δ) Μονογραφίες τῶν οἰκισμῶν:
    - Φονικάς (Θεσσαλονίκη) (Σύνταξη: Ε. Σορῶκος)
    - Κότω Κηφισιά (σύνταξη: Ε. Κυριαζή)
    - Δραπετσώνα (σύνταξη: Κ. Μαρούντας)
    - Περιγιάλι (Καβάλα) (σύνταξη: Μ. Ναούμη)
  - (ε) «Ἡ κατοικία στὴν Ἑλλάδα-συνοπτική ἐκθεση» (σύνταξη: Ε. Σορῶκος)
- Στὴν ἐργασία τῆς ἀναθεώρησης τῆς ἔρευνας Κατοικίας ἔχει συμπεράσει ὡς ἐιδικὸς σύμβουλος, τόσο γιὰ τὴ σύνθεση τοῦ περιεχομένου καὶ τὴ σύνταξη τῶν κειμένων ὅσο καὶ συμμετέχοντας στὶς συσκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς παραλαβῆς τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων, ὁ Γ. Τσουγιόπουλος.
3. Ἀνοίξη 1977: Πρόσκληση τῆς ἐτήσιας ἐπιθεώρησης Ἀρχιτεκτονικά Θέματα γιὰ παρουσίαση θέσεων πάνω στὸ θέμα τοῦ

- προγραμματισμοῦ-σχεδιασμοῦ στὴν Ἑλλάδα πρὸς τὰ ἀρμόδια Ὑπουργεῖα, τὸ ΚΕΠΕ, τὸ ΕΚΚΕ, τὸ ΤΕΕ κ.ά.
- Τὴν ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου τοῦ ΕΚΚΕ ἔκανε ὁ Γ. Τσουγιόπουλος. Τὸ κείμενο βρίσκεται δημοσιευμένο στὴν *Αρχιτεκτονικά Θέματα*, τεύχος 11 (1977).
4. Ὀκτώβριος 1977-Ἰανουάριος 1978: Συνεργασία στὴν ἐκπόνηση μελέτης μὲ τίτλο: «Παίσινα μελέτης ἐπιλογῆς καὶ ὁριοθετήσεως τουριστικῶν ζωνῶν».
- Φορέας τῆς μελέτης ἦταν ὁ ΕΟΤ. Ἀπὸ τὸ ΕΚΚΕ συμμετεῖχαν στὴν ομάδα ἐργασίας οἱ Ε. Σορῶκος καὶ Γ. Τσουγιόπουλος ἀπὸ τὴν ΠΑΣΠΕ ὁ Ζ. Δεμαθᾶς.
- Ὁ Γ. Τσουγιόπουλος, σὲ συνεργασία μὲ τὸν Ζ. Δεμαθᾶ, συνέταξε τὸ τελικὸ κείμενο τῆς μελέτης καὶ ἔκανε τὴν παρουσίαση τοῦ κύριου μέρους τῆς σὲ σύσκεψη τῆς Διοικήσεως τοῦ ΕΟΤ καὶ ἄλλων ἀρμοδίων φορέων στὶς 15 Ἀπριλίου 1978.
5. Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 1978: Μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Ὑφυπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων, σύσταση κοινῆς ὁμάδας ἐργασίας τοῦ ΕΚΚΕ καὶ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴ διατύπωση κριτικῆς καὶ ἀπόδοσης πάνω στὸ πρόβλημα τοῦ Ρυθμιστικοῦ Σχεδίου Ἀθηνῶν. Ἐκ μέρους τοῦ ΕΚΚΕ συμμετεῖχε στὴν ομάδα ἐργασίας ὁ Γ. Τσουγιόπουλος.
- Ἡ ὁμάδα ἐργασίας ὑπέβαλε στὸν Ὑφυπουργὸ τὴν ἐκθεσὶ τῆς μὲ τίτλο «Κριτικὴ τῆς σημερινῆς δομῆς καὶ λειτουργίας τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς εὐρύτερης περιοχῆς τῆς». Ἡ παρουσίαση τῆς ἐκθέσεως σὲ εὐρύτερο κοινὸ ἐγινε ἀπὸ τὸν Γ. Τσουγιόπουλο στὴ συνάντηση πού ὀργάνωσε ὁ Ὑφυπουργὸς Δημοσίων Ἔργων στὶς 16 Νοεμβρίου 1978.
- Ἀντίτυπα τῆς ἐκθέσεως βρίσκονται στὴ βιβλιοθήκη τοῦ ΕΚΚΕ. Περὶληψη τῆς ἐκθέσεως δημοσιεύεται σὲ αὐτὸ τὸ τεύχος τῆς *Ἐπιθεώρησης Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν* (βλ. σελ. 480).

Συμμετοχὴ τῶν συνεργατῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν σὲ συνέδρια ἐξωτερικοῦ

25-27.11.1976 Κατάνια (Σικελία)

Θέμα: Emigration and other Common Problem of the Mediterranean Area—Ὁργάνωση διαμεσογειακῆς συγκριτικῆς ἔρευνας

Ὁργανωτὴς: ISVI – Πανεπιστήμιο Κατάνιας

Χῶρες πού συμμετείχαν: Ἰσπανία, Ἰταλία, Πορτογαλία, Ἑλλάδα.

Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Βασίλη Φίλια.

7-10.3.1977 Γενεύη (Ἑλβετία)

Θέμα: 2η Σύνοδος Διεθνούς Ὀμάδος Ἑργασίας γιὰ θέματα Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως στὴν Εὐρώπη

Ὁργανωτὴς: ΟΗΕ. Συμμετείχαν 12 εὐρωπαϊκὲς χῶρες. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Β. Φίλια.

11.3.1977 Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσώπια (μὲ δαπάνες τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ) γιὰ τὴν ἐξέταση τοῦ Παράγωγου Κοινωνικοῦ Δικαίου στὸν τομέα τῶν κοινωνικῶν θεμάτων μὲ ἐκπροσώπους τῆς Commission τῆς ΕΟΚ, Μέλη τῆς ἀντιπροσώπιας: Παρμενίων Ἀβδελίδης καὶ Ἡλίας Δασκαλάκης, ἀπὸ τὸ ΕΚΚΕ.

21-26.3.1977 Μάλτα

Θέμα: Τουρισμὸς καὶ Ἀνάπτυξη

Ὁργανωτὴς: Πανεπιστήμιο Μάλτας. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὴν Ἡλιάννα Ἀντωνακοπούλου μὲ ἀνακοίνωση «Τοπικοὶ Πολιτισμοὶ καὶ Τουρισμός», ἡ ὁποία παρουσιάστηκε συνοπτικά μαζί μὲ τίς ὑπόλοιπες ἐργασίες

στὴν *Ἐπιθεώρηση Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν*, τεύχος 29, Α' τετράμηνο 1977, σ. 176-180.

20-23.3.1977 Βιέννη (Αὐστρία)

Συγκριτικὴ μελέτὴ ἐπὶ εὐρωπαϊκῶν χωρῶν (Αὐστρίας, Οὐγγαρίας, Πολωνίας, Γιουγκοσλαβίας, Δανίας, Ὀλλανδίας Ἑλλάδας) μὲ θέμα: «Ἀνοιχτὴ περιήλυνση γερόντων». Ἡ ὀργάνωση τῆς συναντήσεως ἔγινε ἀπὸ τὸ α) European Coordination Centre for Research and Documentation in Social Sciences καὶ τὸ β) European Centre for Social Welfare Training and Research. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτη Τεπερογλου.

28-30.3.77 Βουδαπέστη (Οὐγγαρία)

Θέμα: Διεθνῆς Ἑρευνα «Directions and Tendencies in Cultural Development in Modern Society: Interaction of National Cultures». Τρίτη συνάντηση ὁλομέλειας (ἡ πρώτη στὴ Μόσχα 30.3-2.4.76, ἡ δεύτερη στὴ Βαρσοβία 27.10-1.11.76)

Ὁργανωτὴς: Vienna Coordination Centre

Χῶρες πού συμμετείχαν: Οὐγγαρία, Πολωνία, Γαλλία, Μ. Βρετανία, Φινλανδία, Δανία, Σοβιετικὴ Ἐνωση, Νορβηγία, Δντ. Γερμανία, Αὐστρία, Ἑλλάδα.

Συνεδροῦ: 22. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Β. Φίλια.

24-27.4.77 Βουκουρέστι (Ρουμανία)

Θέμα: Προπαρασκευαστικὴ συνάντηση γιὰ ὀργάνωση διαβαλκα-

νικοῦ σεμιναρίου σχετικά μετ' τή λειτουργία τῶν κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν

Ὅργανοι: ΟΗΕ

Χῶρες πού συμμετείχαν: Ρουμανία, Τουρκία, Ἑλλάδα. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τόν καθηγητὴ Β. Φίλια.

13.5.1977 Παρίσι

Διερωπαϊκὸ Σεμινάριο

Θέμα: Γυναίκες καὶ Ἀνάπτυξη

Ὅργανοι: ΕΑΔΙ

Χῶρες πού συμμετείχαν: Ἑλλάδα, Γαλλία, Μεγάλη Βρεταννία, Ἰταλία, καθώς καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ τμήματος γιά τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου τῆς Οἰνέσκο. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὴ Μαρία Ἡλιού ἡ ποία ὀργάνωσε τὸ Σεμινάριο, προέδρευσε σέ αὐτὸ καὶ ἔκανε μιά ἀπό τίς δύο βασικές εἰσηγήσεις.

11-15.7.1977 Βαρσοβία (Πολωνία)

Δεύτερη συνάντηση στά πλαίσια τῆς συγκριτικῆς μελέτης γιά τὴν «ἀνοιχτὴ περιθάλψη γερόντων». Στὴ συνάντηση αὐτὴ ἐγίνε ἡ παρουσίαση τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκθέσεως (Ὅργανωση τῶν Κέντρων πού ἀναφέρθηκαν στὴν πρώτη συνάντηση). Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὴν Ἀρροδίτη Τεπερόγλου.

25. 7-13.8.1977 Λουξεμβούργο

Σεμινάριο τοῦ Διεθνoῦς Ἰνστιτοῦτου Συγκριτικοῦ Δικαίου τοῦ Λουξεμβούργου

Θέμα: Ἡ βία σάν μέσο ἀμφισβήτησης στὴ σύγχρονη κοινωνία
Χῶρες πού συμμετείχαν: Γαλλία, Βέλγιο, Γερμανία, Ὀλλανδία, Αὐστρία, Ἑλλάδα, Ἰσπανία, Ἰταλία, Μάρκο, Αἴγυπτος, Τунησία, Βραζιλία, Οὐγκάντα, Καναδὸς. Ἡ ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπία μετ' ἐπεύθυνο τὸν Ἡλία Δασκαλάκη παρουσίασε εἰσήγηση μετ' θέμα «Θεσμικὴ καὶ ἀντιθεσμικὴ βία στὴν Ἑλλάδα». Συμμετείχε καὶ ἡ Παναγιώτα Παπαδοπούλου.

28.8-1.9.1977 Στρασβούργο (Γαλλία)

Διεθνὴς Διάσκεψη Κοινωνιολογίας τῶν Θρησκειῶν

Θέμα: Θρησκευτικὸς κοσμικὸς συμβολισμὸς

Ὅργανοι: Διεθνὴς Διάσκεψη Κοινωνιολογίας τῶν Θρησκειῶν

Χῶρες πού συμμετείχαν: 34 ἀνατολικὲς καὶ δυτικὲς χῶρες.

Σύνεδροι: 326. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὸν Ἀναστάσιο Τζανίμη, ὁ ὁποῖος καὶ ἔκανε ἀνακοίνωση μετ' θέμα «Ἡ κατάσταση τῆς Κοινωνιολογίας τῆς Θρησκείας στὴν Ἑλλάδα».

1-10.9.1977 Wuppertal (Δ. Γερμανία)

Διεθνὴς Μάθημα Ἑγκληματολογίας

Χῶρες πού συμμετείχαν: Γερμανία, Γαλλία, Ἀγγλία, ΗΠΑ, Σουηδία, Ὀλλανδία, Βέλγιο, Ἰταλία, Μάρκο, Ἑλλάδα, Ἰσπανία. Τὸ ΕΚΚΕ ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὸν Ἡλία Δασκαλάκη, ὁ ὁποῖος καὶ ἔκανε ἀνακοίνωση σχετικά μετ' τοὺς στόχους καὶ τὴν ἔρευνα πού διεξάγεται ἀπό τὴν ὁμάδα του στὸ ΕΚΚΕ.

27-28.9.77 Βουδαπέστη (Οὐγγαρία)

Θέμα: Διεθνὴς Συνάντηση γιά τὴν ἔρευνα «Directions and Tendencies in Cultural Development in Modern Society: Interactions of National Culture» (Ὁλομέλεια-τέταρτη συνάντηση)

Ὅργανοι: Vienna Coordination Centre

Χῶρες πού συμμετείχαν: Αὐστρία, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Ἰρλανδία, Πολωνία, Σοβιετικὴ Ἐνωση, Οὐγγαρία

Σύνεδροι: 13. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὸν καθηγητὴ Β. Φίλια.

29-31.10.77 Γρανάδα (Ἰσπανία)

Θέμα: Seminar on Migration Problems in the Mediterranean Area

Ὅργανοι: Πανεπιστήμιο Γρανάδας

Χῶρες πού συμμετείχαν: Ἰταλία, Ἰσπανία, Ἑλλάδα, Γαλλία, Γιουγκοσλαβία, Πορτογαλία, Καναδὸς

Σύνεδροι: 42. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὸν καθηγητὴ Β. Φίλια.

9-11.12.77 Ρώμη (Ἰταλία)

Θέμα: Ὅργανωση διαμεσογειακῆς ἔρευνας μετ' θέμα τὰ μικροαστικά στρώματα τῶν πόλεων

Ὅργανοι: ISVI Κατάνια

Χῶρες πού συμμετείχαν: Ἰταλία, Ἑλλάδα

Σύνεδροι: 6. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὸν καθηγητὴ Β. Φίλια.

11-17.12.1977 Συρακοῦσες (Σικελία)

Διεθνὴς σεμινάριο, στὸ Ἀνώτερο Διεθνὲς Ἰνστιτοῦτο Ἑγκληματολογικῶν Σπουδῶν

Θέμα: Ἀπόψεις πάνω στὴν τρομοκρατία

Ὅργανοι: Διεθνὴς Ἐταιρία Ποινικοῦ Δικαίου

Χῶρες πού συμμετείχαν: Γαλλία, Γερμανία, Ἑλλάδα, Ἰσπανία, Οὐγγαρία, Ἰταλία, Αἴγυπτος, Τунησία, ΗΠΑ, Ἀγγλία. Τὸ ΕΚΚΕ ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὴν Παναγιώτα Παπαδοπούλου.

10-15.4.78 Tallin (Σοβιετικὴ Ἐνωση)

Θέμα: Διεθνὴς Συνάντηση γιά τὴν ἔρευνα «Directions and Tendencies in Cultural Development in Modern Society: Interaction of National Culture» (Ὁλομέλεια-πέμπτη συνάντηση)

Ὅργανοι: Vienna Coordination Centre

Χῶρες πού συμμετείχαν: Φινλανδία, Γαλλία, Μ. Βρεταννία, Οὐγγαρία, Ἑλλάδα, Ἰταλία, Πολωνία, Ρουμανία, Σουηδία, Σοβιετικὴ Ἐνωση, Γιουγκοσλαβία

Σύνεδροι: 30. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπό τὸν καθηγητὴ Β. Φίλια.

8-19.5. 1978 Terrasini (Σικελία)

«Ἐκπαιδευτικὸ Πρόγραμμα Στελεχῶν γιά τοὺς Ἀνθρώπινους Οἰκισμοὺς». Σεμινάριο πού ὁργανώθηκε ἀπό τὴν UNESCO-UNEP (Πρόγραμμα Περιβάλλοντος Ἡνομένων Ἐθνῶν). Συμμετείχαν 50 ἐκπρόσωποι ἀπὸ 8 μεσογειακὲς χῶρες (Γαλλία, Γιουγκοσλαβία, Ἑλλάδα, Ἰσπανία, Ἰσραήλ, Ἰταλία, Κύπρος καὶ Μάλτα). Ἐπίσης εἰδικοὶ ἐμπειρογνώμονες ἀπὸ τὴν UNESCO καὶ τίς ΗΠΑ.

Θέμα: Ἐκπαίδευση καὶ εἰσαγωγή νέες ἐκπαιδευτικὲς μεθόδους γιά τὴν ἐπιμόρφωση εἰδικῶν πού ἀσχολοῦνται μετ' τὸν προγραμματισμό, τὴν ὀργάνωση καὶ τὴ διοίκηση ἀνθρώπινων οἰκισμῶν. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὴν Ὁλγα Ζάρναρη.

22-28.5.1978 Συρακοῦσες (Σικελία)

Διεθνὴς σεμινάριο, στὸ Ἀνώτερο Διεθνὲς Ἰνστιτοῦτο Ἑγκληματολογικῶν Σπουδῶν

Θέμα: Ὅργανωμένη ἐγκληματικότητα

Ὅργανοι: Διεθνὴς Ἐταιρία Ποινικοῦ Δικαίου

Χῶρες πού συμμετείχαν: Γαλλία, Γερμανία, Αὐστρία, Ἰταλία, Βουλγαρία, Ἑλλάδα, Βραζιλία, ΗΠΑ, Ἰσραήλ, Τунησία, Αἴγυπτος, Σ. Ἐνωση καὶ ἄλλες. Τὸ ΕΚΚΕ ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὴν Παναγιώτα Παπαδοπούλου.

19-22.6.1978 Βουδαπέστη (Οὐγγαρία)

Τρίτη καὶ τελευταία συνάντηση στά πλαίσια τῆς συγκριτικῆς μελέτης γιά τὴν «ἀνοιχτὴ περιθάλψη γερόντων». Στὴ συνάντηση αὐτὴ ἐγίνε ἡ τελικὴ παρουσίαση τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκθέσεως (Ὅργανωση τῶν Κέντρων πού ἀναφέρθηκαν στὴν πρώτη συνάντηση). Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὴν Ἀρροδίτη Τεπερόγλου.

20-25.6.78 Τορίνο (Ἰταλία)

Διεθνὴς συνάντηση ὁργανωτικῆς ὁμάδας γιά τὴν ἔρευνα «Directions and Tendencies in Cultural Development in Modern Society: Interaction of National Culture»

Ὅργανοι: Vienna Coordination Centre

Χῶρες πού συμμετείχαν: Γαλλία, Οὐγγαρία, Ἰταλία, Ρουμανία, Σουηδία, Ἑλλάδα

Σύνεδροι: 9. Ἡ Ἑλλάδα (ΕΚΚΕ) ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Β. Φίλια.

23.6.-12.8.1978 Πανεπ. Exeter (Αγγλία)

Διεθνές Εκπαιδευτικό σεμινάριο ψυχολογολογίας με θέμα «Interaction and the Individual in the Classroom» στο Πανεπιστήμιο του Exeter. Παρακολούθηση από τη Χρυσούλα Λασκαράτου.

3-9.9.1978 Λισαβόνα (Πορτογαλία)

Διεθνές Συνέδριο 'Εγκληματολογίας
 'Οργανωτής: Διεθνής 'Εταιρία 'Εγκληματολογίας. 'Ελαβαν μέρος εκπρόσωποι των Διεθνών 'Εταιριών Ποινικού Δικαίου και Σωφρονιστικής 'Επιστήμης, και εκπρόσωποι των ΗΠΑ, Καναδά, Γαλλίας, Γερμανίας, 'Ιταλίας, 'Ισπανίας, 'Ισραήλ, Μαρόκου, Βραζιλίας, Μεξικού, 'Αργεντινής, Πορτογαλίας, Βελγίου, 'Ελλάδας. Τό ΕΚΚΕ εκπροσωπήθηκε από τον 'Ηλία Δασκαλάκη.

5-9.9.1978 Τουλούζη (Γαλλία)

Διεθνές συνέδριο
 Θέμα: Κινηματα ιδιαιτερότητας των περιοχών, εθνοπολιτισμικές μειονότητες, έθνη
 'Οργανωτής: Διεθνής 'Εταιρία Κοινωνιολόγων Γαλλικής Γλώσσας (AISLF)

Χώρες που συμμετείχαν: Καναδάς, ΗΠΑ, Γαλλία, 'Ελβετία, Βέλγιο, 'Αγγλία, Ούγγαρία, 'Ομοσπονδιακή Γερμανία, 'Ιταλία, 'Ισπανία, 'Ελλάδα, Γιουγκοσλαβία, Τουρκία, 'Αλγερία, Μαρόκο, Τυνησία, Κογκό, Μαδαγασκάρη, 'Ιαπωνία. 'Η 'Ελλάδα (ΕΚΚΕ) εκπροσωπήθηκε από τη Μ. 'Ηλιού, η οποία έκανε ανακοίνωση με θέμα «Διάβρωση και διάρκεια της πολιτισμικής ταυτότητας», και έκλεχτηκε από τη Γενική Συνέλευση μέλος του Γραφείου της AISLF. (Σχετική παρουσίαση του συνεδρίου αυτό δημοσιεύεται σ' αυτό το τεύχος της 'Επιθεώρησης Κοινωνικών 'Ερευνών.)

18-22.9.1978 Μιλάνο (Ιταλία)

Διεθνής διάσκεψη
 Θέμα: 'Ο ρόλος της Εύρώπης στην παγκόσμια ανάπτυξη
 'Οργανωτής: EADI
 Χώρες που συμμετείχαν: 20 ευρωπαϊκές χώρες και αντιπρόσωποι από την 'Ασία, 'Αφρική, τη Λατινική 'Αμερική, τον ΟΟΣΑ και την Ούνεσφ. 'Η 'Ελλάδα (ΕΚΚΕ) εκπροσωπήθηκε από τη Μ. 'Ηλιού, η οποία έκανε εισήγηση στην ολομέλεια με θέμα: «Εναλλακτικές αναπτυξιακές στρατηγικές», συνεισφέροντας στην ειδική σύνοδο «Συνεργασία στην εκπαίδευση».

ση», και όργωνσε την ειδική σύνοδο με θέμα «Οί γυναίκες και ή ανάπτυξη», στην όποια προέδρευσε. 'Η Μ. 'Ηλιού επανεκλέχτηκε από τη Γενική Συνέλευση μέλος της 'Εκτελεστικής 'Επιτροπής της EADI.

16-21.10.78 Poznan (Πολωνία)

Θέμα: Second European Conference ECSSID (ανάλυση διευρωπαϊκού κέντρου πληροφοριών και στοιχείων σχετικών με τις κοινωνικές επιστήμες)

Χώρες που συμμετείχαν: 26 δυτικές και ανατολικές ευρωπαϊκές χώρες, 8 διεθνείς οργανισμοί και 13 ανεξάρτητα εθνικά ινστιτούτα

'Οργανωτής: Vienna Coordination Centre

Σύνεδροι: 75. 'Η 'Ελλάδα (ΕΚΚΕ) εκπροσωπήθηκε από τον καθηγητή Β. Φίλια.

30.11-1.12.78 Νίκαια (Γαλλία)

'Οργανωτής: IDERIC (Institut d'Etudes et de Recherches Interethniques et Interculturelles) του Πανεπιστημίου Νίκαιας.

Θέμα: Cultural and Human Aspects of Migration in Western Europe (Πολιτισμικές και ανθρώπινες πλευρές της μετανάστευσης στη Δ. Εύρώπη)

Χώρες που συμμετείχαν: 10 ευρωπαϊκές χώρες (Γαλλία, 'Αγγλία, Βέλγιο, 'Ολλανδία, Σουηδία, 'Ελβετία, Γερμανία, 'Ισπανία, Πορτογαλία, 'Ελλάδα. 'Η 'Ελλάδα (ΕΚΚΕ) εκπροσωπήθηκε από την Κούλα Κασμάτη.

5-8.12.1978 Παρίσι (Γαλλία)

Σύσκεψη ειδικών

Θέμα: 'Εννοια και περιεχόμενο μιας άτομικής ήθικης σέ σχέση με τη νέα οικονομική και πολιτιστική τάξη

'Οργανωτής: UNESCO. Συμμετείχαν με άτομικές προσκλήσεις 15 επιστήμονες από τις εξής χώρες: Καναδά, 'Ηνωμένες Πολιτείες, 'Αργεντινή, Ανατολική Γερμανία, Γαλλία, Βουλγαρία, 'Ελλάδα, 'Ιράκ, Μαρόκο, Καμερούν, Σενεγάλη, Φιλιππίνες. Παρατηρητές στη σύσκεψη είχαν στείλει ή Παγκόσμια 'Εργατική 'Ομοσπονδία, ή Caritas Internationalis, ή 'Ενωση 'Αράβων δικηγόρων, τό Διεθνές Συμβούλιο Κοινωνικών 'Επιστημών και άλλες διεθνείς, διακρατικές και μη κρατικές οργανώσεις. 'Η 'Ελλάδα (ΕΚΚΕ) εκπροσωπήθηκε από τη Μαρία 'Ηλιού, η οποία έκανε εισήγηση με θέμα: «'Ο ρόλος του άτομου στον αγώνα κατά των φυλετικών διακρίσεων και κατά των διακρίσεων φύλου».

Συμμετοχή των συνεργατών του 'Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών 'Ερευνών σέ συνέδρια, σεμινάρια και άλλες εκδηλώσεις του έσωτερικού

Σεπτέμβριος 1976-'Οκτώβριος 1977

Σειρά ομιλιών στο ΕΑΚΕΠΑ από τη Χαρίκλεια Συμεωνίδου- 'Αλατοπούλου, στά πλαίσια των γενικών σεμιναρίων για τη μετεκπαίδευση των 'Υπαλλήλων Οικιακής Οικονομίας του 'Υπουργείου Γεωργίας. Γενικός τίτλος των όμιλων: «Κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις της δημογραφικής εξέλιξης στην 'Ελλάδα. Τό αγροτικό πρόβλημα».

'Οργανωτής: 'Υπουργείο Γεωργίας

3-7.1. 1977 'Αθήνα

'Ενημερωτικά σεμινάρια για «τη θέση της 'Ελληνίδας», μέσα στά πλαίσια της ενημέρωσης των επί διατριβή σπουδαστών του Πανεπιστημίου του Wisconsin. 'Εκτός από την 'Ελλάδα ή σειρά των σεμιναρίων αυτών περιλάμβανε και την 'Αγγλία και 'Ολλανδία. 'Οργανωτής: Σύνοδος της 'Επιχειρηματικής Γυναικός 'Αθηνών. 'Ελαβαν μέρος ή Χαρίκλεια Συμεωνίδου- 'Αλατοπούλου και ή 'Αφροδίτη Τεπέρογλου.

22-23.1.1977 'Αθήνα

Διεπιστημονικό Συμπόσιο

Θέμα: Νομικά έρωτήματα πρός τις επιστήμες του ανθρώπου

'Οργανωτής: 'Ελληνική 'Εταιρία Εύγονικής και Γενετικής του 'Ανθρώπου. 'Ελαβαν μέρος οι Μ. 'Ηλιού, Λ. 'Αναστοπούλου, Χ. Συμεωνίδου- 'Αλατοπούλου και Α. Τεπέρογλου

1-2.9.1977 'Αθήνα

Θέμα: 'Επιστημονική έρευνα και Πανεπιστήμιο

'Οργανωτής: 'Ενωση 'Ελλήνων Πανεπιστημιακών Δ. Εύρώπης

Χώρες που συμμετείχαν: 'Ελλάδα και 'Ελληνες πανεπιστημιακοί Δ. Εύρώπης. Τό ΕΚΚΕ εκπροσωπήθηκε από την Μ. 'Ηλιού, η όποια έκανε εισήγηση με θέμα: «'Ινά να υπάρξει έρευνα», πού δημοσιεύτηκε στό περιοδικό Πολίτης, τ. 13, 'Οκτώβριος 1977.

9.9.1977 Ἀθήνα

Σύσκεψη τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ
Παρόντες ἦταν τρεῖς ξένοι, εκπρόσωποι τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ΕΟΚ, καὶ 16 Ἕλληνες ἀπὸ τὰ Ὑπουργεῖα: Συντονισμοῦ, Ἐργασίας, Γεωργίας, Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, καὶ τὰ ἐρευνητικὰ κέντρα ΚΕΠΕ καὶ ΕΚΚΕ. Σκοπὸς τῆς σύσκεψης ἦταν ἡ ἐνημέρωση τῶν τριῶν ξένων καὶ ἡ συλλογὴ στοιχείων, σχετικὰ μὲ τὴν οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασιν στὴ χώρα μας, προκειμένου νὰ συντάξουν μιά εἰσηγητικὴ μελέτη στὴν ΕΟΚ πού θὰ προσηθεῖ στὰ συντάκτα τῶν χωρῶν μελῶν τῆς κοινότητος. Τό ΕΚΚΕ ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Μυριάκη.

11-12.11.1977 Ἀθήνα

Θέμα: Ψυχικὴ Ὑγεία τοῦ Παιδιοῦ
Ὅργανοι: Ἡ Α' καὶ Ἡ Β' Παιδιατρικὴ Κλινικὴ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ Κέντρο Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Παιδιατρικὴ Ἑταιρία

Συμμετέχοντες: περὶ τοὺς 100 εἰδικοί ἐπιστήμονες, παιδίατροι, παιδopsυχίατροι, ψυχολόγοι, κοινωνικοὶ λειτουργοί, παιδαγωγοί κτλ. Ἐπίσης συμμετείχαν οἱ Γάλλοι παιδίατροι Leon Kreisler καὶ Michel Soulé. Ἐλαβαν μέρος ἡ Ὁλγα Ζάρναρη καὶ ἡ Παναγιώτα Παπαδοπούλου.

28. 11-3.12.1977 Ἀθήνα

Συνάντηση Ἐμπειρογνομόνων σὲ θέματα Μελετῶν, Ἑρευνῶν καὶ Τεκμηριώσεων γιὰ τὸν Προγραμματισμὸ τῆς Πολιτικτικῆς Ἀναπτύξεως.

Ὅργανοι: UNESCO καὶ ΥΠΠΕ. Ὑπεύθυνος γιὰ τὸ ἐπιστημονικὸ μέρος τῆς ὁργανώσεως ὀρίστηκε ἀπὸ τὸ ΥΠΠΕ τὸ Ἑθνικὸ Κέντρο Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν μὲ τοὺς συνεργάτες του Γρηγόρη Γκιζέλη καὶ Ἡλιάννα Ἀντωνοπούλου καὶ μὲ πρόεδρο τῆς ἐπιτροπῆς τὸν ἀσκούντα καθηκοντα Γενικό Διευθυντὸ τοῦ ΕΚΚΕ, καθηγητὴ Βασίλη Φίλια, πού ἐξελέγη καὶ πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου.

Οἱ Γ. Γκιζέλης καὶ Ἡλ. Ἀντωνοπούλου παρουσίασαν ἐπίσης καὶ ἐργασίες οἱ ὁποῖες δημοσιεύτηκαν σὲ περίληψη μὲν στὴν τελικὴ ἐκθεσὶ πού ἐξέδωσε ἡ UNESCO στὰ ἀγγλικά καὶ γαλλικά, ἀλλοκληρῶς δὲ ἀλλὰ μεταφρασμένες στὰ ἑλληνικά στο περιοδικὸ τὸ ΕΚΚΕ, *Ἐπιθεώρηση Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν*, τεῦχος 30-31, 1977. Στὴ Συνάντηση συμμετείχαν ἀντιπρόσωποι ἀπὸ τὴν Ἀλγερία, Βουλγαρία, Γαλλία, Ἑλλάδα, Ἰνδουνησία, Ἡνωμένο Βασίλειο, Καναδὰ, Κόστα Ρίκα, Ταϊβάνια, Τόγκο, Φινλανδία, Γιουγκοσλαβία.

18-19.12.1977 Ἀθήνα

16ο Πανελλήνιο Παιδιατρικὸ Συμπόσιο
Ὅργανοι: Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ, καὶ

14-15.1.1978 Ἀθήνα

17ο Πανελλήνιο Παιδιατρικὸ Συμπόσιο
Ὅργανοι: Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ. Συμμετοχὴ τῆς Χαρίκλειας Συμεωνίδου-Ἀλατοπούλου

23-27.1.1978 Ἀθήνα

Σεμινάριο μὲ θέμα «Ἡ Ἀπειλὴ τῶν Ναρκωτικῶν» πού ὁργανώθηκε στὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἑρευνῶν ἀπὸ τὸν Ὀμιλο Ἐθελοντῶν. Συμμετοχὴ Ἀλίκης Κατουσέλλη καὶ Παναγιώτας Παπαδοπούλου.

31.3-2.4.1978 Ἀθήνα

Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογίας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν, στὸ Ἑθνικὸ Ἰδρυμα Ἑρευνῶν
Ὅργανοι: Σύλλογος Ἑλλήνων Ψυχολόγων. Συμμετοχὴ τῶν Α. Ἀναστοπούλου, Μ. Ἡλίου, Σ. Τσίλη, ἀπὸ τὸ ΕΚΚΕ

3-5.4.1978 Ἀθήνα

Θέμα: Ἡ ἐπιστημονικὴ πολιτικὴ
Ὅργανοι: YEET καὶ ἡ γαλλικὴ DGRST
Χῶρες πού συμμετείχαν: Ἑλλάδα, Γαλλία. Τό ΕΚΚΕ ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Β. Φίλια καὶ τὴ Μ. Ἡλιοῦ.

8.6.1978. Ἀθήνα Ἡμερίδα χωροταξίας

Ὅργανοι: Τεχνικὸ Ἐπιμελητήριον τῆς Ἑλλάδος
Ἀπὸ τὸ ΕΚΚΕ συμμετείχαν οἱ Ε. Σορόκος καὶ Γ. Τσουγιόπουλος, οἱ ὁποῖοι συνέταξαν καὶ τὴν ἀνακοίνωση τοῦ ΕΚΚΕ μὲ τίτλο «Χωροταξία καὶ κοινωνικὲς ἐπιστήμες: μελέτες βάσης». Τὴν ἀνακοίνωση παρουσίασε στὴν ἡμερίδα ὁ Γ. Τσουγιόπουλος. Δὲ πρακτικὰ αὐτῆς τῆς ἡμερίδας θὰ δημοσιευτοῦν προσεχῶς ἀπὸ τὸ ΤΕΕ σὲ εἰδικὸ τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ *Τεχνικὰ χρονικά*.

28-30.6.1978 Ἀθήνα

Διεθνὲς Σεμινάριο

Θέμα: Νέα προβληματικὴ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἀναγκῶν τοῦ παιδιοῦ στὶς ἀναπτυσσόμενες χῶρες
Ὅργανοι: Ἡ Παγκόσμια Ὅργανωση Ὑγείας, ἡ Οὐνισέφ καὶ τὸ Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ

Χῶρες πού συμμετείχαν: 16 χῶρες ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, τὴν Ἀσία, τὴν Ἀφρική καὶ τὴν Λατικὴν Ἀμερικὴ. Ἡ Μ. Ἡλιοῦ ἔκανε παρουσίαση τοῦ Διεθνoῦς Σεμιναρίου πού δημοσιεύεται στὴν *Ἐπιθεώρηση Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν*

13.4.1978 Ἀθήνα

Συνέδριο τῆς ΠΑΣΕΓΕΣ σὲ θέματα τῆς ΕΟΚ στὸν ἀγροτικὸ τομέα μὲ τὴν συμμετοχὴ 2.000 ἀγροτικῶν συνεταιριστικῶν στελεχῶν. Συμμετοχὴ τοῦ Παρμ. Ἀβδελίδου.

2-8.7.1978 Ἀθήνα

Διεθνὲς Συμπόσιο
Θέμα: Τὸ παιδί στὸν κόσμον τοῦ αἵριο
Ὅργανοι: Ἰνστιτοῦτο Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ
Χῶρες πού συμμετείχαν: 49 χῶρες ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον

Τό ΕΚΚΕ ἀντιπροσωπεύτηκε ἀπὸ: τὴ Χ. Συμεωνίδου, ἡ ὁποία ἔκανε ἀνακοίνωση μὲ θέμα: «Μιά παρουσίαση τῶν παραγόντων πού ἐπηρεάζουν τὴ γονιμότητα στὴν Ἑλλάδα (1930-1975): τὴ Μ. Ἡλιοῦ ἡ ὁποία ἔκανε ἀνακοίνωση μὲ θέμα: «Ἡ κατανομή τῶν εκπαιδευτικῶν εὐκαιριῶν στὴν Ἑλλάδα» (δημοσίευση στο περιοδικὸ *Tiers monde* 76/1978), καθὼς καὶ τοὺς Ἄννα Ἀμυρᾶ («Προβλήματα Ἐκπαίδευσως Ἑλληνοπαίδων Ἀδσραλίας»), Βασίλη Φίλια («Κοινωνικά καὶ ψυχολογικά προβλήματα τῶν παιδιῶν τῶν μεταναστῶν στὶς χῶρες ὑποδοχῆς»), Α. Ἀναστοπούλου, Σ. Τσίλη καὶ Α. Τεπερόγλου. Οἱ εἰσηγήσεις αὐτὲς παρουσιάστηκαν σὲ εἰδικὸ σχετικὸ σεμινάριο μὲ τίτλο: Α Greek Problem: Internal and External Migration.

18-21.5.1978 Ἀθήνα

Γ' Πανελλήνιο Συνέδριο ΕΔΠ καὶ ΑΕΙ, στὴν Πάντειο
Ὅργανοι: ΕΔΠ. Συμμετοχὴ τῶν Α. Ἀναστοπούλου καὶ Σ. Τσίλη, ἀπὸ τὸ ΕΚΚΕ.

7-14.10.1978 Ἀθήνα

Συμπόσιο «Πολιτικτικὴ δραστηριότητα στο πλαίσιο τῆς Οἰκογένειας»
Ὅργανοι: ΕΚΚΕ σὲ συνεργασία μὲ τὸ Κέντρο τῆς Βιέννης
Χῶρες πού συμμετείχαν: Ρωσία, Οὐγγαρία, Γαλλία, Ἑλλάδα. Τό ΕΚΚΕ ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὴν Α. Τεπερόγλου.

8-14.10.1978 Ἀθήνα

Συνάντηση συνδιευθυντῶν τῆς διακρατικῆς ἐρευνας «Πολιτικτικὴ Δραστηριότητα στο Πλαίσιο τῆς Οἰκογένειας καὶ Μεταβίβαση Κουλτούρας»
Ὅργανοι: Ἐθνικὸ Κέντρο Κοινωνικῶν Ἑρευνῶν. Συμμετείχαν οἱ: Γρηγόρης Γκιζέλης, Ἡλιάννα Ἀντωνοπούλου, Εἰα

Καλπουρτζή και σέ μερικές συνεδρίες οι: Όλμπια Γαρδίκη-Πασά, Χρυσούλα Λασκαράτου και Άφροδίτη Τεπερόγλου. Τά σχόλια και οι παρατηρήσεις όλης τής ομάδας τών πολιτιστικών θεμάτων κυκλοφόρησαν μέ τόν τίτλο «General Remarks on Interviewing, Samples and Questionnaire», ως Working Document 30/78 τού Συντονιστικού Κέντρου τής Βιέννης, υπό τήν αιγίδα τού όποιου διεξάγεται αύτή ή έρευνα. Στή συνάντηση έλαβαν μέρος έκτός από τόν Έλληνα συνδιευθυντή τής έρευνας καθηγητή Βασίλη Φίλια και οι καθηγητές Jean Cuisenier (Γαλλία), Ivan Vitanyi (Ούγγαρια), Yuri Arutunjan (Σοβιετική Ένωση) και ή Maria Sagi (Ούγγαρια).

9-13.10.1978 Άθήνα

30ό Συνέδριο τής Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Γεωργίας (CEA) μέ τή συμμετοχή αντιπροσώπων από 17 ευρωπαϊκές χώρες: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Δυτ. Γερμανία, Δανία, Έλβετία, Ελλάδα, Ην. Βασίλειο, Ίρλανδία, Ίσπανία, Ίταλία, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σουηδία, Φινλανδία, και σάν παρατηρητές: Ίσραήλ και Τουρκία. Τό ΕΚΚΕ εκπροσωπήθηκε από τόν Παρμ. Άβδελιδή.

17.10.1978 Άθήνα

Σεμινάριο Σχολής Έπισκεπτριών Άδελφών. Όμιλία τής Άφροδίτης Τεπερόγλου μέ θέμα «Η έκτρωση από κοινωνιολογική άποψη».

Όργανωτής: Έταιρία Οικογενειακού Προγραμματισμού.

20-23.10.1978 Σκιάθος

Συνάντηση τής UNESCO γιά τά έλάσσονα Νησιωτικά Οικοσυστήματα, τήν όργανωση τής όποιας ανέλαβε τό ΕΚΚΕ διά τού Άντώνη Γαζή και τής Εύας Καλπουρτζή. Στή συνάντηση αύτή πήραν μέρος 17 συνέδριοι από τήν Ελλάδα, τήν Ίταλία, τή Μάλτα, τήν Τουρκία, καθώς και δύο εκπρόσωποι τής UNESCO τού Παρισιού. Η συμμετοχή τού ΕΚΚΕ καλύφθηκε από τήν παρουσίαση τού Α. Γαζή μέ τίτλο «Τά οικολογικά προβλήματα Σκιάθου και Σκοπέλου και ή ανάγκη διοικητικής αποκέντρωσης». Η εισηγήση αύτή περιλάμβανε τά περιβαλλοντολογικά προβλήματα τών Β. Σποράδων—Σκιάθου και Σκοπέλου κατά κύριο λόγο—και ιδιαίτερα άφορούσε τίς αντιλήψεις τών κατοίκων άναφορικά μέ τά προβλήματα τού περιβάλλοντος και τίς δυνατότητες συμμετοχής τους στή λήψη τών αντίστοιχων αποφάσεων.

23-27.10.1978 Άθήνα

Δεύτερη Συνδιάσκεψη Έργου γών Πολιτισμού τού Συμβουλίου τής Εύρώπης μέ θέμα: «Η πολιτιστική Διάσταση στήν Άνάπτυξη».

Όργανωτές: Συμβούλιο Εύρώπης και ΥΠΠΕ. Συμμετοχή αντιπροσώπων μέ έπικεφαλής τούς ύπουργούς 22 χωρών τού Συμβουλίου τής Εύρώπης καθώς επίσης και άλλων διεθνών όργανισμών. Στά μέλη τής ελληνικής αντιπροσωπίας οι: Γρηγόρης Γκιζέλης και Ήλιάννα Άντωνακοπούλου από τό ΕΚΚΕ.

8-11.11.1978 Άθήνα

Β' Πανελλήνιο Συνέδριο Βιβλιοθηκαρίων, στό Έθνικό Ίδρυμα Έρευνών

Όργανωτής: Ένωση Έλλήνων Βιβλιοθηκαρίων. Συμμετοχή (άπό τό ΕΚΚΕ) τών Α. Άναστοπούλου Χρ. Οικονομοπούλου, Α. Κώστη, Α. Χατζηδάκη, και Ann Martin Παπάζογλου, ή όποια έκανε και άνακοίνωση μέ θέμα: «Κριτήρια γιά τήν άξιολόγηση τών παιδικών βιβλίων».

9.11.1978 Άθήνα

Μετεκπαιδευτικό σεμινάριο παραϊατρικού προσωπικού ΠΙΚΠΑ. Όμιλία μέ θέμα «Οικογένεια-Οικογενειακός προγραμματισμός» από τήν Άφροδίτη Τεπερόγλου

Όργανωτής: ΠΙΚΠΑ

9-10.12.1978 Άθήνα

18ο Πανελλήνιο Παιδιατρικό Συμπόσιο

Όργανωτής: Ίνστιτούτο Υγείας τού Παιδιού. Συμμετείχαν οι Μαρία Ήλιου, Χαρίκλεια Συμεωνίδου-Άλατοπούλου και Άφροδίτη Τεπερόγλου. Η Μ. Ήλιου έλαβε μέρος στή συζήτηση στρωγυλής τραπέζης μέ θέμα «Τό παιδί σέ ένα κόσμο άδιάκοπης άλλαγής».

11-15.12.1978 Άθήνα

Συνέδριο μέ θέμα «Πρωτότυπο και Μετάφραση»

Όργανωτές: Φιλοσοφική Σχολή τού Πανεπιστημίου Άθηνών (Δ' έδρα άρχαίας ελληνικής φιλολογίας) και ΥΠΠΕ. Συμμετοχή καθηγητών Πανεπιστημίου και έπιστημόνων από τό έσωτερικό και έξωωτερικό. Άπό τό ΕΚΚΕ συμμετείχαν οι Γρηγόρης Γκιζέλης (συζητητής) και Π.Α. Σινόπουλος (εισηγητής).

15-17.12.1978 Άθήνα

Β' Πανελλήνιο Συνέδριο Κοινωνικών Λειτουργών

Θέμα: «Ο κοινωνικός λειτουργός σήμερα και αύριο»

Όργανωτής: Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Έλλάδος. Συμμετοχή τής Χαρίκλειας Συμεωνίδου-Άλατοπούλου και τής Άφροδίτης Τεπερόγλου, και εισηγήση στό θέμα «Ο ρόλος τού κοινωνικού λειτουργού στήν έρευνα σήμερα και αύριο», από τήν Όλγα Ζάρναρη.